5 4 24922

Dr. N. C. PAULESCU
PROFESOR LA FACULTATEA DE MEDICINĂ DIN BUCUREŞTI

FIZIOLOGIE FILOSOFICĂ

SINAGOGA ŞI BISERICA

FAŢĂ DE

PACIFICAREA OMENIREI

„Şi pe pământ Pace"
(S. Luca, II, 14).

I.

D. Russu
Cluj 14 Oct. 1924

BUCUREŞTI
TIPOGRAFIA «STEAUA», STR. V. LASCAR. 40 BIS
1923

BIBLIOTECA JUDEȚEANA
I T A
St. 7 13.74/72 Nr. 50
44941/90
0974/80
399/84

PREFAŢA

Într'o publicaţie precedentă [1], am demonstrat că *Războiul nesocoteşte legile naturale ale Instinctelor,* — şi că el e o urmare a patimei *Trufiei.*

Astăzi, voi arătă că **Omenirea trebue să se organizeze împotriva Războaielor,**—şi astfel să restabilească, pe pământ, o pace vecinică.

Două învăţături urmăresc acelaş scop: **Pacificarea Omenirii** *prin* **desfiinţarea războaielor.**

Una,—basată pe patimi,— e *dogma jidănească.*

Cealaltă,—combătând patimile—constitue *doctrina creştinească.*

Or, Creştinismul dumnezeesc, abia născut, a găsit, în Jidănismul diavolesc, un formidabil potrivnic,—şi lupta uriaşe, pe viaţă şi pe moarte, între aceşti duşmani neîmpăcaţi, durează, înteţindu-se din ce în ce, de aproape 2000 de ani.

Voi expune succesiv *cele două învăţături* şi voi învederà consecinţele ce resultă din examenul lor comparativ.

I

Dogma jidănească a fost studiată, în detaliu, în Articolele publicate anterior: *Talmudul, Cahalul, Francmasoneria* [2], — în *Criza socială* (Liberalism, Socialism, Bolşevism) şi în *Scrisoare către Ovrei* [3].

II

Doctrina creştinească va constitui *subiectul propriu zis* al presentei lucrări.

---

1. **Paulescu**.—„*Cele patru patimi*", 1921, p. 126. (Cartea Românească, edit.).
2. **Idem.** — „*Spitalul*", „*Coranul*", „*Cahalul*", „*Franc-Masoneria*", 1913. (Cartea Romanească, edit.).
3. **Idem.** — „*Cele patru patimi*", 1921, p. 182.

Ea va fi expusă la următoarele **şapte capitole**, intitulate:

I. — Condiţiile de organizare ale Omenirei;
II. — ISUS CRISTOS, întemeietorul Bisericei;
III. — Apostolul PETRE;
IV. — Biserica ideală;
V. — Biserica reală;
VI. — Biserica românească;
VII. — Concluzii generale.

In ultimele trei Capitole, voi pune în evidenţă *atacurile ascunse şi făţişe*, pe care Sinagoga le îndreptează împotriva Bisericei, slăbită prin viţiul Trufiei.

Cartea de faţă nu se ocupă de latura *supra-naturală* a Bisericei creştine.

Ea pleacă dela cauzele Conflictelor omeneşti, — adică dela *Patimi*, — şi caută să descopere, la lumina faptelor biologice, *Organizaţia perfectă a Omenirei*.

Urmând această cale *naturală*, ea ajunge să confirme Idealul evanghelic.

I.

Condițiile de Organisare ale Omenirei

Omenirea e o societate naturală. — Oamenii nu trăesc isolați. Ei sunt grupați în *Societăți naturale*, — în familii, în triburi și în nații; iar totalitatea lor constitue *Omenirea* [1].

Omenirea e și ea o *societate naturală*, formată din toți oamenii de pe pământ.

Cea ce face ca Omenirea să fie o societate naturală, e faptul că oamenii sunt uniți între ei printr'un sentiment instinctiv de simpatie, numit *Iubire omenească, Filantropie* sau *Umanitarism*.

Această iubire omenească se manifestă prin *mila* pe care o simți pentru tot omul ce suferă, — și prin *impulsia* de a'i sări în ajutor, când el e în primejdie.

Omenirea nu e organisată. — O., Omenirea, — singură printre societățile naturale, — **n'are organisație.**

---

1. **Paulescu**, — „*Instincte sociale*“, etc. p. 1—19, București, 1910. (C. Sfetea, edit.).

Nu există nicăeri un *Şef al genului omenesc*,—afară de Dumnezeu,.... care din nefericire e invisibil.

Dar trebuinţa d'a avea *unul*, a devenit atât de neapărată că,— dacă acest *Cap al Omenirei* nu există, — *trebue să îl* **inventăm!**

Intr'adevăr, ne-a fost dat ochilor să vedem, ceea ce nu s'a mai văzut până acum.

Popoarele cele mari ale Europei, stelele strălucitoare ale civilisaţiei, — aţâţate de neamul pătimaş al Jidanilor, care vrea să le subjuge [1],—au fost cuprinse deodată de un fior de nebunie şi, cu o turbare nemaipomenită, au năpustit, într'un măcel îngrozitor, zeci de milioane de oameni!

Un adevărat spectacol de Infern!

Şi nu s'a găsit nimeni care să împiedice atâtea masacre,—care să întinză, ucigaşilor îndârjiţi, ramura mântuitoare de măslin,— care să arate, acestor fratricizi, răul imens ce'l fac Omenirei întregi!

E deci absolut necesar să se întocmească o *Organisaţie a Omenirei* care,—cel puţin de acî înainte,— să suprime războaele şi să garanteze **pacea între oameni.**

Cauzele neorganisărei Omenirei. — Dar, de ce oare Omenirea nu s'a organisat până în momentul de faţă?

Care este *causa* acestei lacune a Naturei?

Pentru a răspunde la această întrebare, să pro-

1. Jidanii aplică formula: „*distruge et impera*".

cedăm la o cercetare ştiinţifică,—şi anume: să ne servim de *raţionamentul prin analogie*, plecând dela causele organisaţiei unei *naţii*,—adică ale unei societăţi naturale bine organisate.

O naţie se organisează graţie a două *instincte*:

a) *iubirea naţională*, — sentiment care leagă între ei pe toţi cei ce sunt de acelaş neam;

b) *instinctul de dominaţie şi de subordonaţie*, — care schimbă în *Suveran* pe unul din membrii naţiei, şi care face ca toţi ceilalţi să se supuie lui, fără murmur.

Or, Omenirea *nu posedă aceste două instincte*, necesare organisaţiei.

Simpatia omenească e *prea slabă*, faţă de puternicul instinct de iubire naţională.

Iar, instinctele de dominaţie şi de subordonaţie *lipsesc cu totul* din această imensă societate omenească.

Intr'adevăr, ar trebui ca Omenirea întreagă să recunoască *un Şef*,— adică un om căruia să se închine toţi ceilalţi oameni.

Dar e cu neputinţă, — fără un instinct natural, analog cu naţionalismul!

Eu, bunăoară, mă plec instinctiv înaintea Regelui României. Dar, n'aş puteà niciodată să mă prosternez în faţa unui străin,—fie el Kaiserul nemţilor sau Ţarul ruşilor, — căci n'am instinct pentru aceasta; iar instinctele mele de naţie s'ar opune morţiş la o asemenea *trădare*.

Nici odată un simplu om nu va impune îndeajuns semenilor săi, — regilor ca şi celui din urmă dintre ţărani.

Ar trebui găsit un fel de **Supra-om**,—ceva care să se apropie de Dumnezeire,—pentru ca toată suflarea omenească să consimtă a 'i se supune.

Prin urmare, o organisaţie naturală a Omenirei *e imposibilă*,—de oarece nu există instincte *ad-hoc*.

Şi iată de ce nu s'a organisat până acum Omenirea.

Bine înţeles, că o organisaţie artificială n'are nici o şansă de reuşită. Orice încercare e condamnată mai dinainte să rămâe sterilă.

Aşa că degiaba te ai munci să construeşti, pe hârtie, cetăţi..... destinate să se năruiască la cea d'întâi adiere de vânt.

Şi ar trebui să fii prea naiv, ca să îţi încerci norocul şi să speri că vei puteà *împreuna popoarele*.

Ai ajunge, desigur, la resultate,....

sau omucide, ca ale Coranului şi ale Talmudului,

sau ridicule, ca ale răposatului Pan-elenism, şi ca ale actualilor Pan-slavism, Pan-germanism, Pan-maghiarism,...

Cu alte cuvinte, ai ajunge, cel mult, la o *dominaţie universală* a unei singure naţii trufaşe,—ba chiar a unei singure dinastii viţioase,... căci numai patima dominaţiei are curagiul sinistru să escaladeze Tronul lumei.

Şi ai aduce o stare mai rea ca cea de azi, în care să domnească, — nu pacea, — ci *bellum omnium contra ommes* şi în care să se împlinească zicătoarea antică: *homo, homini, lupus*.

***

Postulatele organisării Omenirei. — Dar să ne imaginăm că imposibilul a fost realizat,— bunăoară printr'o minune,—aşà că :

oameni se iubesc ca fraţii ;

şi toţi consimt să se plece înaintea unuia din ei.

Organisaţia omenirei ar deveni astfel cu putinţă.

Să'i căutăm deci condiţiile *ideale*,—luând iarăşi, ca termen de comparaţie, *organisaţia unei naţii.*

I. **Rolul Şefului Suprem.** — Fiecare naţie are un Suveran care, — ca Vătaful într'un trib sau ca Tatăl într'o familie, — are două atribuţii :

el dirige *apărarea naţiei* sale în potriva *atacurilor exterioare* ale altor naţii ;

el menţine *ordinea interioară* în propria sa naţie.

Să vedem dacă Şeful Omenirei are şi el să îndeplinească cele două desiderate : cel de siguranţă externă şi cel de linişte internă.

Omenirea,— coprinzând totalitatea oamenilor, şi întinzându-se peste tot pământul,— nu poate avea inimici *externi.*

Organisaţia ei e deci mult mai simplă ca aceea a unei naţii.

Şeful n'are să se ocupe decât cu *ordinea interioară*, — pentru ca să asigure **pacea lumei.**

Or, pentru ca să îşi îndeplinească funcţia de pacificare internă, Şeful unei naţii îşi asumează două puteri :

1° *puterea legislativă*, care formulează legile, — adică raporturile ce trebue să existe între mem-

brii naţiei, mai ales în ceeace priveşte *instinctele* de proprietate şi de dominaţie;

2⁰ *puterea executivă*, care veghează la respectarea acestor raporturi legale şi pedepseşte pe făcătorii de conflicte. Cu alte cuvinte, Şeful Statului intervine, prin puterea sa executivă, ca să împiedice ciocnirile dintre membri naţiei,—ciocniri care sunt efectele *patimilor*, mai cu seamă ale celor de proprietate şi de dominaţie.

Prin urmare, pentru ca să îşi realiseze misia,—adică, pentru ca să asigure pacea lumei,— Şeful Omenirei trebue să fie investit, ca şi Suveranii naţiilor, cu două puteri:

1⁰ *puterea legislativă*, prin care să întocmească legile sau, mai bine zis, raporturile ce trebue să existe între diversele naţii,—cu privire la *instinctele* naţionale de proprietate şi de dominaţie;

2⁰ *puterea executivă*, prin care să aplice aceste legi şi să împiedice isbucnirea conflictelor între naţii,—adică a *răsboaielor* ce resultă din *patimele* de proprietate şi de dominaţie,.... nu atât ale popoarelor, cât ale Suveranilor lor.

II. **Puterea legislativă.**— Dar, dacă e relativ uşor pentru un *Şef de naţie* să exercite puterea legislativă,—adică să facă legi, sprijinindu-se pe instinctele naţionale, de proprietate şi de dominaţie, — e absolut imposibil pentru *Şeful omenirei* să legifereze acolo unde Dumnezeu pare că a lăsat o lacună, nedând oamenilor *instincte internaţionale* suficiente. Ba, chiar din potrivă, el s'a oprit la instinctele de naţie, care separă popoarele şi se opun din răsputeri la orice apropiere

între ele. Şi într'adevăr, naţionalismul e hotarul despărţitor între Francezi, Nemţi, Ruşi, Englezi, etc.

Iată deci că *lipsa unei* **legi internaţionale** constitue un nou obstacol la organisaţia omenirei.

III. **Puterea executivă.**— Să ne închipuim că, într'o bună zi, *legea înfrăţirei naţiilor* ar cădea din chiar senin, şi toată lumea îi s'ar supune de bună voie.

Atunci, ca să îşi exercite puterea executivă, Şeful Omenirei ar trebui să aibă..... *o armată formidabilă*, pentru a impune unui suveran care, ca **Wilhelm al II-a**, intră în răsboi în fruntea a zece milioane de soldaţi.

Dar, să presupunem că un monarh viţios s'ar încumetă să-i se opue. Ar urmă un *răsboi* cumplit,.... când rolul Şefului Omenirei e tocmai să stârpească această gangrenă infernală a lumei.

Aşa dar, prin *forţă*, — adică printr'un mijloc eminamente omenesc,— ajungem la absurd.

Iar dacă n'ar aveà o asemenea armată, Şeful Omenirei s'ar face de râs,—ca *Tribunalul Păcei*, din Haga şi ca **Liga jidănească a Naţiilor**,— care, d'abia născute, au şi dat faliment.

***

In resumat:

Organisaţia Omenirei întâmpină greutăţi de neînvins.

1. *Iubirea omenească* sau filantropia e un sentiment cu totul rudimentar, — **insuficient** ca să unească durabil pe oameni.

2. *Instinctul de subordinaţie*, faţă de Şeful Omenirei, **nu există.**

3. *Legea internațională* e o **imposibilitate.**
4. Intrebuințarea **forței,** *pentru a împiedica războaele, e o* **absurditate.**

Prin urmare, Organisația Omenirei *e cu neputință de realisat,* prin mijloace omenești.

Numai prin o **intervenție divină** s'ar puteà ajunge la un bun capăt:

1. schimbând instinctele,— adică întărind filantropia;
2. dând Șefului Omenirei caracterul supranatural de *Semi-zeu;*
3. trimițând, de Sus, legea înfrățirei națiilor;
4. indicând o armă miraculoasă, care să constrângă trufia.

Intr'adevăr, **Creatorul** singur e *Legislatorul* și *Organisatorul* Societăților naturale ale Creaturilor.

II.

Isus Cristos

și

Întemeierea Bisericei.

Organisația Omenirei presintă o importanță atât de mare pentru oameni, că,— deși, omenește vorbind, ea pare irealizabilă,—trebue s'o descoperim, cu orice preț,... chiar dacă am aveà s'o căutăm dincolo de pământ, căci Dumnezeu *n'a putut să își lase Făptura nedesăvârșită.*

Dar, să cercetăm mai întâi, ce a stabilit, în această privință, *înțelepciunea omenească,* și să examinăm, din acest punct de vedere:

1. scrierile marilor filosofi,
2. principalele legislații politice,
3. principalele legislații religioase.

I. *Scrierile filosofilor* sunt mute, când e vorba de Organisația Omenirei.

Cei mai eminenți dintre acești mari oameni,—**Platon, Aristotel,**— n'au înțeles această necesitate a genului omenesc și nu s'au ridicat d'asupra întocmirei unei nații.

Alții,— ca filosofii din veacul al XVII și al XVIII,— s'au mulțumit să afirme, după **Hobbes,** că „starea de natură

a Omenirei" este „*bellum omnium contra omnes*",—adică, *războiul tutulor împotriva tutulor*".

Această eroare a apărut din nou, în secolul al XIX, (de data asta în sciință), sub forma de „strugle for life",— adică de *lupta pentru existență*, a lui **Darwin**.

Or, din această funestă formulă a eşit războiul mondial, care a pustiit lumea întreagă [1].

II. *Legislațiile politice*,— codul roman ca şi acel al lui Napoleon,— se ocupă numai de afacerile interne ale unei *națiii*, şi nici nu pomenesc de Omenire.

III. Tot aşa e şi cu principalele *legislații religioase*,— ca legea lui **Moise**, a lui **Brahma**, a lui **Zoroastru**, a lui **Buddha**, a lui **Confucius**, etc.,— fie-care din ele raportându-se numai la o singură nație.

Totuşi, două legislații mai recente, — *Coranul* şi *Talmudul*,—au încercat să stabilească o *dominație universală*, în profitul națiilor pentru care au fost scrise.

Dar, cele două *împărății universale*, întemeiate,— atât una cât şi cealaltă,— pe pătimi nebune de proprietate şi de dominație, n'au avut parte de o lungă durată.

Aceea a Mahometanilor,— care a început acum 12 veacuri şi s'a răspândit prin *masacre*,—trage astăzi să moară.

Aceea a Jidanilor,— care, de un secol, caută să încalice, prin *minciună*, pe grumazul genului uman, —dă acum de coadă în vale.

Ne mai rămâne să studiem, din acelaş punct de vedere, o ultimă legislație religioasă,— aceea a lui **Cristos.**

---

1. După **Darwin** şi după ucenicii săi judeo-franc-masoni, ar exista în Natură o *luptă*,—nu numai între diversele specii de animale, — dar chiar şi în sânul unei anumite specii.
Natura, ast-fel înțeleasă, ar fi o *mamă vitregă* care n'ar da naştere la copii, de cât ca aceştia să se omoare între ei.
Ast-fel e Natura pricepută de Jidani şi profesată de Talmud.

DOCTRINA CREŞTINA

Indeplinirea celor patru condiţii de organisare a Omenirei.

Isus Cristos 'şi-a propus să restabilească pe pământ *„Impărăţia lui Dumnezeu"*,— adică să aducă la îndeplinire legile naturei şi să procure ast-fel **„pacea,...** *între oamenii de bunăvoinţă"* [1].

Ca să realiseze asemenea scop, El a instituit o *Societate,* destinată să se întinză asupra întregei Omeniri.

Această societate este **Biserica.**

Prin ea, totalitatea oamenilor se rezolvă într'o imensă, dar *unică,* **turmă".**

„Eu sunt **Păstorul** cel bun,.... şi sufletul meu 'mi pun pentru oi.

Şi **alte** oi am, *care nu sunt din staulul acesta ;* şi pre acelea mi se cade a le aduce.

Şi glasul meu vor auzi, şi va fi **o turmă şi un Păstor"** [2].

Prin această parabolă, **Cristos** institue Societatea Omenirei, care se compune,— nu numai din *jidovi,*— ci şi din *toate celelalte naţii.*

Şi ast-fel toţi oamenii formează o *singură turmă.*

---

1. **S. Luca,** c. II, v. 14.
2. **S. Ion,** c. X, v. 14—16.

I. **Supunerea față de Dumnezeu.** — In capul turmei omenești se află un Păstor.

Acest Păstor este **însuși Dumnezeu,** Creatorul lumei.

Dar Dumnezeu e *nevăzut* și *necunoscut.*

„Pre Dumnezeu nimeni *nu l'a văzut*, niciodată" [1].
„Și nimeni *nu știe* cine este Tatăl" [2].

Dumnezeu, însă, e reprezentat pe pământ prin Fiul său „cel Unul-născut" [3],—care, în realitate, nu e decât *ipostasa* **vizibilă** și **comprehensibilă** a Dumnezeirei.

„Zis'a **Isus** ucenicilor săi:
Eu sunt *Calea*, *Adevărul* și *Viața*. Nimenea nu vine la Tatăl, fără numai prin mine.
De mă cunoașteți pre mine, și pre Tatăl îl cunoașteți".
Și, într'adevăr, „Acum 'l *cunoașteți* pre El și l'ați *văzut* pre El.
Zis'a **Filip** lui: Doamne, arată nouă pre Tatăl, și ne va ajunge nouă.
Răspuns'a **Isus** lui: De atâta vreme cu voi sunt, și tu nu m'ai cunoscut, **Filipe?** *Cel ce m'a văzut pre mine,* **a văzut pe Tatăl"** [4].

De altfel „Eu și Tatăl una suntem" [5].

---

1. **S. Ion,** c. I, v. 18.
2. **S. Luca,** c. X, v. 22.
3. **S. Ion,** c. I, v. 18.
4. **Idem,** c. XVI, v. 6—9.
5. **Idem,** c. X, v. 30.

„Tatăl este întru mine şi Eu întru El“ [1].

Iar unor Farisei,— cari 'l întrebau : „Tu cine eşti?“,— Isus le răspunse : **„Inceputul,** care şi grăesc cu voi“ [2].

Or, Omenirea datoreşte lui Dumnezeu, — care a creat-o, — o *supunere* nemărginită

Şi această supunere e atât de naturală şi de profundă,— fiind pornită din adâncul sufletului,— că nici nu se poate compara cu aceea, aproape factice şi în tot cazul superficială, pe care oamenii o arată semenilor lor, Suveranii naţiilor.

Şi iată cum, cel mai important dintre postulatele Organizaţiei, — adică *instinctul de subordonaţie,* care lipsea Omenirei,—este satisfăcut,... ba încă mai presus de orice aşteptare.

II. **Caritatea.**— Ca să împlinească şi a doua cerinţă a Organizaţiei Omenirei,—adică să întărească prea slaba *filantropie,* — **Cristos** a dat oamenilor un mijloc de o *simplicitate ideală,* care înzeceşte şi chiar însuteşte debila simpatie omenească.

Acest mijloc, cu adevărat extra-ordinar, e **Caritatea** sau **Dragostea creştinească.**

Or, Caritatea consistă în *iubirea nemăsurată* faţă de orice om,—**fie el de orice Naţie,**—pentru Dumnezeu.

„Iar când va veni Fiul omului întru mărirea sa,.... se vor adună înaintea lui **toate Naţiile,**.... şi El va zice celor drepţi:

1. **S. Ion,** c. X, v. 38.
2. **Idem,** c. VIII, v. 25.

Veniţi bine-cuvîntaţii Părintelui meu, de moşteniţi împărăţia care este gătită vouă de la întemeierea lumei.

Căci, am flămânzit şi mi-aţi dat de am mâncat;
am însetat şi mi-aţi dat de am băut;
străin am fost şi m'aţi primit;
gol, şi m'aţi îmbrăcat;
bolnav, şi m'aţi cercetat;
în temniţă, şi aţi venit la mine.

Atunci vor răspunde lui drepţii zicând:
Doamne, când ţi-am făcut noi toate astea?

Şi Împăratul va zice lor: Amin zic vouă, întru cât le-aţi făcut unuia din aceşti *fraţi* ai mei mai mici, **mie mi le-aţi făcut** [1].

Dar ca să nu mai rămâe nici umbră de îndoială că scopul Caritătei e, ca prin iubire, să *întruneascâ* pe toţi oamenii, din **toate Naţiile,— Cristos** dă un exemplu, în care acest fapt reese clar ca ziua.

Un cărturar jidov întrebă pe **Isus,** care îi zisese să'şi *iubească aproapele* ca pe sine însuşi:

„Şi cine este aproapele meu?

Iar **Isus** îi răspunse: Un om oare-carele se pogorà din Ierusalim în Ierihon şi a căzut în tâlhari cari, desbrăcându-l pre el şi rănindu-l, s'au dus, lăsându-l abia viu.

Şi, după întâmplare, un preot se pogorà pe calea aceea şi, văzându-l pre dânsul, a trecut pe alăturea.

Aşijderea şi un levit, viind la acel loc şi văzându-l pre el, a trecut pre alăturea.

Iar un **Samarinean,** mergând pe cale, a venit la el şi, văzându-l, i s'a făcut *milă.* Şi apropiindu-se, a legat

[1] S. **Matei,** c. XXV, v. 31—40.

BIBLIOTECA ...ANA

rănile lui, turnând unt-de-lemn şi vin, şi puindu-l pre dobitocul lui, l'a dus la o casă de oaspeţi şi a purtat grije de el...

Deci, carele dintru aceşti trei ţi se pare a fi *aproapele* celui ce căzuse în tâlhari?

Iar el a răspuns: Cela ce a făcut milă cu dânsul.

Iar **Isus** a zis lui: „Mergi de fă şi tu asemenea“ [1].

Intr'adevăr, Samaritenii erau consideraţi ca formând o *naţie deosebită* de aceea a Ovreilor.

Cristos numeşte Caritatea **„Poruncă nouă“**, căci nimeni, până la El, n'a cerut oamenilor un asemenea sentiment de iubire,—ce va fi *caracteristica* ucenicilor săi.

„**Poruncă nouă** dau vouă, ca să vă iubiţi unul pre altul, precum Eu v'am iubit pre voi...

Intru aceasta **vor cunoaşte toţi** *că ai mei ucenici sunteţi*, de veţi avea dragoste între voi“ [2].

Şi ca să arate ce mare preţ pune pe îndeplinirea preceptului Caritaţei, **Cristos**, insistă, *repetând astfel, de* **trei ori**, aceeaşi frază.

„Aceasta este *porunca mea*, ca să vă iubiţi unul pre altul, precum Eu v'am iubit pre voi“ [3].

Şi iarăşi:

„Acestea *poruncesc vouă:* ca să vă iubiţi unul pre altul“ [4].

1. S. **Luca**, c. X, v. 29—37.
2. S. **Ion**, c. XIII, v. 34—35.
3. **Idem**, c. XV, v. 12.
4. **Idem**, c. XV, v. 17.

1374/2

Prin urmare, în plus de *supunerea* față de Dumnezeu, — căci El e Autorul existenței sale,— Omenirea îi mai datorește o *gratitudine infinită*, pentru că dela Dânsul ea ține toate bunurile de care se bucură.

Or, **Cristos** deviază, dela ținta ei inițială, această gratitudine și o răsfrânge asupra oamenilor, schimbând-o într'un puternic *act voluntar*,— Caritatea,—destinat să înlocuiască infimul *sentiment instinctiv* al Filantropiei.

Astfel **Cristos** înlătură și acest al doilea obstacol, de care s'a isbit Organisația Omenirei.

III. **Legea internațională.**—Dar, tot prin Caritate, **Cristos** răstoarnă și a treia piedică, de care s'a lovit Organisația acestei mari societăți omenești.

Într'adevăr, Caritatea constitue baza neclintită a **Legei unirei Națiilor.**

Prin forța ei înfinită, ea învinge *instinctele naționale* **separatiste**, și,— aducând între *indivizii* oameni, o iubire ca cea de frate,— o aduce în acelaș timp și între *Nații*.

Și astfel, toate popoarele pot fi adunate într'un singur mănunchiu.

Acesta este *scopul de căpetenie* al Carităței.

Ea procură *Omenirei* **pacea**, făcând posibilă organisarea ei [1].

Printr'un mijloc, cum nu se poate mai simplu,

1. Binefacerile păcei sunt destinate numai celor ce le vor merita printr'o voință încordată,—căci Caritatea nu este decât un *act voluntar*, ce înlocuește un *instinct*.

„Și pre pământ *pace*, între oameni **de bunăvoință**",— zice Evanghelia.

Cristos a împlinit *câte şi trei* golurile naturei omeneşti.

Într'adevăr, prin **Caritate,** El a stabilit *Subordonaţia* Omenirei faţă de Dumnezeu, — a înlocuit *Filantropia,* — şi a promulgat *Legea internaţională.*

El şi-a pus astfel umărul la *terminarea Creaţiei.*

IV. **Cuvântul lui Dumnezeu.**—Toate condiţiile cerute, fiind îndeplinite, Organisarea Omenirei devine posibilă.

Cristos, ca şef suprem al Bisericii, ia în mâinele sale cele două puteri de guvernământ: cea *legislativă* şi cea *executivă.*

Am arătat, mai sus, cum **Cristos** a exercitat *puterea legislativă,* dând Omenirei, prin Caritate, *legea iubirei între Naţii.*

Dar, El a însărcinat, cu *puterea executivă,* pe doi-spre-zece discipoli ai săi, pe care îi a *ales*...[1] nu dintre mai marii lumei, nici dintre bogaţi, nici chiar dintre filosofi,... căci toţi aceştia plesnesc de *îngânfare,* — şi:

„Domnul stă mândrilor în potrivă".

Ci, îi a luat din poporul de jos, dintre muncitori săraci şi fără ştire de carte,... căci numai aceştia strălucesc prin o adâncă *umilinţă.*

Şi, într'adevăr, trebuia ca viitorii loc-ţiitori ai lui Dumnezeu pe pământ să nu fie nici măcar *atinşi* de trufie, — adică de patima de dominaţie.

---

1. „Au nu Eu, pre voi cei doi-spre-zece, v'am *ales*...?". (S. Ion, c. VI, v. 70).

Luând deci pe Apostoli pe lângă dânsul, **Cristos** îi a instruit [1], El însuşi, *timp de trei ani*... prin **Cuvânt**,... căci El este **Cuvântul lui Dumnezeu.**

Iată cum Sfântul **Ion** îşi începe admirabila-i Evanghelie.

„La început era *Cuvântul*; — şi *Cuvântul* era la *Dumnezeu*; şi Dumnezeu era *Cuvântul*.. Şi *Cuvântul* trup s'a făcut şi s'a sălăşluit întru noi... plin de Har şi de Adevăr" [2].

Şi însuşi **Isus** zice:

„*Cuvântul* pe care îl auziţi nu este al meu, — ci al *Tatălui*, cel ce m'a trimis pre mine" [3].

Cristos a dat, prin urmare, ucenicilor săi, ca *unică armă* naturală de luptă, **Cuvîntul Dumnezeesc**, admirabilă unealtă, prin care ei să poată restabili *pacea în Omenire.*

Şi, sigur de isbândă, a strigat:

„In lume necaz veţi aveà; dar îndrăsniţi!
Eu am biruit lumea!" [4].

Şi într'adevăr, *oastea păcei*, ast-fel întrarmată, poate, fără teamă, să se împotrivească *făcătorilor de răsboaie*, şi să'i învingă,.... căci ea lu-

1. Ce e scris în Evanghelii, se adresează aproape numai Apostolilor. Vezi S. **Matei**, c. XIII, v. 10—16.
2. S. **Ion**, c. I, v. 1—14.
3. **Idem**, c. XIV, v. 24.
4. **Idem**, c. XVI, v. 33.

crează asupra *popoarelor*, care sunt împinse de acești monștrii să se măcelărească.

Cu modul acesta, **Cristos** a deslegat și greaua problemă a realisărei unui instrument concret, *făcător de pace*,—deosebit de mijloacele obișnuite (tunuri, puști, aeroplane. torpile, etc.) de care se servesc oamenii, ca să *ajungă la acelaș scop*. Căci, astă-zi, *dacă vrei să ai pace, te prepari de răsboi*: „Si vis pacem, para bellum".

Combaterea patimilor.— Și, lucru neînchipuit, divinul Învățător[1] a făcut, din acești *smeriți ignoranți*, după cum vom vedeà mai la vale, cei mai *înalți filosofi* și cei mai bine-făcători *învățați* ai Omenirei.

Dar, în acelaș timp, **Cristos**, prin Cuvîntul său, îi a curățit de *patimile* de proprietate și de dominație, și ast-fel îi a metamorfosat în *cei mai mari sfinți*, ce au existat vreodată în lume.

A. **Cupiditatea.**— In cea ce privește **patima de proprietate**, iată câteva din *învățăturile* pe care **Cristos** le-a dat discipolilor săi:

Isus a chemat pe cei doisprezece, și a început a îi trimite pe dânșii, doi câte doi,.... ca să propovăduiască Impărăția lui Dumnezeu.

Și le-a poruncit lor să nu ia *nimic* pre cale, fără numai toiag,—nici *traistă*, nici *pâine*, nici *bani la brâu*,... Căci vrednic este lucrătorul de hrana sa.

Și le-a zis: *Nu câștigați aur*, nici *argint*...

---

1. „Unul este *Învățătorul* vostru, Cristos". (S. **Matei** c. XXII, v. 10).

In **dar aţi luat, în dar să daţi**“ [1].

„Vedeţi şi vă feriţi de *lăcomie*, că nu întru a prisosi cuiva din avuţiile sale, este viaţa sa“ [2].

„Fieşte-cine dintre voi, carele nu se leapădă de *toate avuţiile* sale, nu poate fi ucenic al meu“ [3].

„Nu vă adunaţi vouă *comori pre pământ*, — unde moliile şi rugina le strică, unde furii le sapă şi le fură. Ci vă adunaţi *comori în cer*.

..... Că unde este comoara voastră, acolo va fi şi inima voastră“ [4].

Şi căutând **Isus**, a zis ucenicilor săi: Cât de anevoe vor intra întru Impărăţia lui Dumnezeu cei ce au *avuţii!*

Iar ucenicii se spăimântau de cuvintele lui.

Isus însă, răspunzând, le-a zis lor iarăşi:

Fiilor, — cât de anevoe este să intre întru Impărăţia lui Dumnezeu, cei ce se **nădjduesc întru avuţii!**

Mai lesne este cămilei să treacă prin urechile acului, — de cât bogatului să intre în Impărăţia lui Dumnezeu“ [5].

De alt-fel, **Cristos** s'a dat pe sine-însuşi ca *exemplu, nec plus ultra, de* **sărăcie**.

„Vulpile au vizuini şi păsările cerului au cuiburi; — iar Fiul omului *n'are unde să'şi plece capul*“ [6].

---

1. S. **Marcu**, c. VI, v. 7—8.
   Vezi şi S. **Matei**, c. X, v. 8—10, precum şi S. **Luca**, c. IX, v. 2—3.
2. S. **Luca**, c. XII, v. 15.
3. **Idem**, c. XIV, v. 23.
4. **S. Matei**, c. VI, v. 19—21.
5. **S. Marcu**, c. X, v. 23—25. Vezi şi **S. Matei**, c. XIX, v. 23—24 şi **S. Luca**, c. XVIII, v. 24—25.
6. **S. Matei**, c. VIII, v. 20. Vezi şi **S. Luca**, c. IX, v. 58.

B. **Trufia.** — Iată acum şi în ceeace priveşte **patima de dominaţie,** câteva din învăţăturile ce **Cristos** a dat Apostolilor săi:

„In ceasul acela, s'au apropiat ucenicii de **Isus,** grăind: Oare cine este *mai mare* întru Impărăţia cerurilor?

Şi chemând **Isus** un prunc, l'a pus pre el în mijlocul lor şi a zis: Amin, grăesc vouă: De nu vă veţi întoarce şi să vă faceţi *ca pruncii,* nu veţi intra întru Impărăţia cerurilor.

Că, cine *se va smeri* pre sine ca pruncul acesta, acela este **cel mai mare** întru împărăţia lui Dumnezeu" [1].

„**Isus,** şezând, a chemat pre ucenici şi le-a zis lor: Sciţi că Impăraţii neamurilor le *domnesc* pre ele, şi cei mari ai lor le *stăpânesc* pre dânsele.

Iar, *întru voi, nu va fi oşa.*

Ci, carele dintre voi va vrea să fie *mai mare,* să fie ca cel *mai mic,* Şi carele dintre voi va vrea să fie *întâiul,* să fie mai *pre urmă* de toţi şi să fie **tuturor slugă.**

Precum şi Fiul omului n'a venit ca să-i slujească lui alţii,—ci ca El să *slujească tutulor*" [2].

In seara Cinei celei de Taină, „**Isus** s'a sculat dela masă şi îşi-a pus jos vestmintele; şi, luând un şorţ, s'a încins. După acea, a turnat apă în lighean şi a început a spăla picioarele ucenicilor, şi a le şterge cu şorţul cu care era încins...

---

1. **S. Matei,** c. XVIII, v. 1-4.
Vezi şi **S. Matei,** c. XXII, v. 11—12; —**S. Luca,** c. XVII, v. 14.
2. **S. Matei,** c. XX, v. 25—28.
Vezi şi **S. Marcu,** c. X, v. 35; şi c. X, v. 42—45.
De asemenea, **S. Luca,** c. IX, v. 46—48; şi c. XXII, v. 25-26.

Deci, după ce a spălat picioarele lor şi îşi a luat vestmintele sale, şezând iarăşi, a zis lor :

Cunoaşteţi ce am făcut vouă ?

Voi, pre mine, mă chemaţi *Învăţătorul* şi *Domnul*,— şi bine ziceţi, căci sunt.

Deci, de am spălat eu picioarele voastre,— Eu, *Domnul* şi *Învăţătorul*,—şi voi datori sunteţi unul altuia să vă spălaţi picioarele.

Că, pildă am dat vouă ca, precum eu am făcut vouă, şi voi să faceţi.

Amin, Amin zic vouă: Nu este sluga mai mare de cât Domnul său, — nici solul mai mare decât cel ce l'a trimis pre el.

De ştiţi acestea, fericiţi sunteţi de le veţi face" [1].

De altfel **Cristos** a dat Apostolilor, prin viaţa sa pământească, un *model sublim de smerenie.* Născut, — nu într'un palat, — ci într'o peşteră şi, în astfel de condiţii, că cel din urmă dintre nenorociţi să se poată lăuda că naşterea sa a fost mai de seamă ca a lui Dumnezeu, — *El a refuzat* **coroana regească,** pe care 'i-a oferit-o poporul jidovesc.

„Deci **Isus,** cunoscând că vor să vie şi să-l apuce pre el, **ca să îl facă Împărat,** s'a dus iarăşi în munţi,— El singur" [1].

---

1. **S. Ion,** c. XIII, v. 4—5 şi 12—17.
2. **Idem,** c. IV, v, 15.

Ca concluzie a învăţăturilor sale, **Cristos** adaogă :

„Voi sunteţi *sarea pământului.* Iar, dacă sarea se va *strica*, cu ce se va mai săra ? Intru nimic nu mai e bună,—fără numai a se arunca afară şi a se călca de oameni.

„Voi sunteţi *lumina lumei*... Iar lumina voastră să lumineze

Apostolii sunt Învățătorii Omenirei.—După ce își a preparat Apostolii și, ca să zic așa, îi a *transfigurat*, pentru ca să poată corespunde înaltei misii de *pacificare a lumei*, pe care avea să le-o încredințeze, — **Cristos** le zise :

„Mergeți și **învățați** *toate neamurile*“ [1].

Supremul Învățător a întemeiat deci un fel de **școală**, cu doi-spre-zece dascăli, pe care îi a trimis să *învețe toată Omenirea.*

Această școală constitue **Biserica.**

Oamenii sunt astfel împărțiți în două grupuri: în *profesori* și în *școlari.*

Și iată primul pas al Organisației.

Dar ce se învață în această *școală ?*

„Învățați pre oameni să *păzească* **toate** câte *am poruncit* **vouă**“, [2] — a zis **Cristos** discipolilor săi.

Cu alte cuvinte, Apostolii trebue să *educe*, prin Cuvânt, Omenirea, după cum *Cuvântul lui Dumnezeu îi a educat pre ei*, — adică să învețe pe Oameni ce e **Caritatea** și cum să se ferească de *patimile de* **proprietate** *și de* **dominație.**

Am citat, mai sus, câteva pasagii din Evanghelii, care sunt literalmente pline de precepte

---

înaintea oamenilor, ca ei să vază lucrurile voastre cele bune și să mărească pre Tatăl vostru, cel din ceruri“...

„Fiți dar desăvârșiți,—precum și Tatăl vostru, cel din ceruri, desăvârșit este“. (S. **Matei.**—c. V, v. 14—16 și 48).

1. **S. Matei,** c. XXVIII, v. 19.
2. **Idem,** c. XXVIII, v. 20.

împotriva acestor periculoase vicii. Mă voi mărgini deci să aduc acum numai *două fraze*, ce resumă lămurit toată învățătura lui **Cristos** în această privință.

„Fericiți cei *săraci* cu duhul" — adică cei ce nu au patima de proprietate, — „că a acelora este împărăția *cerurilor*" [1].

„Fericiți cei *blânzi*", — adică cei ce n'au patima de dominație, — „că aceia vor moșteni *pământul*" [2].

Impărăția cerurilor și moștenirea pământului, — adică **totul** *pe lume*, — constitue răsplata celor nepătimași.

Atribuțiile Bisericei.

A. **Infailibilitatea.**—Mai trebuia ca Apostolii și urmașii lor să nu se teamă că vre-odată vor putea să se înșele și, prin urmare, *să inducă pe oameni în eroare*, prin învățăturile lor.

Intr'un cuvânt, trebuia ca Biserica să fie **infailibilă.**

Ca să dea curaj acestor dascăli ai lumei, **Cristos** le promite că Dumnezeirea nu-i va părăsi niciodată.

„Și eu voi ruga pe Tatăl, și alt Mângâitor va da vouă, *ca să* **rămâe cu voi** *în veac*, — Duhul Adevărului, pre care lumea nu îl poate primi, — căci nu îl

1. **S. Matei**, c. V, v. 3.
2. **Idem**, c. V, v. 5.

vede pre el nici nu îl cunoaşte pre el. Iar voi îl cunoaşteţi pre el, căci cu voi petrece şi întru voi va fi.

Nu vă voi lăsa pre voi orfani; ci vor veni la voi...

Iar Mângâitorul, Duhul cel sfânt, pre carele Tatăl îl va trimite, întru numele meu, — acela pre voi **vă va învăţa toate,** şi *va aduce aminte vouă* **toate** cele ce am grăit vouă" [1].

De asemenea, înainte d'a se *înălţa,* **Isus** a zis celor unsprezece ucenici.

„Şi iată, **eu sunt cu voi,** în toate zilele, până la sfârşitul veacului" [2].

Prin urmare, o intervenţie supra-naturală va da Bisericei **infailibilitatea** ce i-e indispensabilă în veci.

B. **Universalitatea.**—Şcoala O nenirei,—adică Biserica, — pentru ca să poată să îşi ajungă scopul său *pacificator,* mai trebue să fie **Universală,** — adică:

să fie constituită din *toţi oamenii;*
să existe *pretutindeni;*
să dureze *cât lumea.*

In preziua patimilor, **Isus,** descriind ucenicilor săi sfârşitul lumei, a zis:

„Şi se va vesti această Evanghelie, în **toată lumea,** întru mărturie la **toate Neamurile.**

Şi atunci va veni *Sfârşitul*" [3].

1. **S. Ion,** c. XIV, v. 16–26.
2. **S. Matei,** c. XXVIII, v. 20.
3. **Idem,** c. XIV, v. 14.

Iar după Inviere, **Isus**, arătându-se celor un-sprezece Apostoli, le-a zis :

„Mergeţi **în toată lumea** şi vestiţi Evanghelia la **toată făptura** [1].

Şi iată, **eu cu voi sunt în toate zilele**, până la **sfârşitul veacului** [2].

Iar ei, plecând, au propovăduit **pretutindenea**" [3].

C. **Unitatea.**—Dar, mai presus de toate, Şcoala Omenirei, — adică Biserica, — trebue să fie **Una.** Şi, într'adevăr, la sfârşitul Cinei de Taină,—în sublima rugăciune către Tatăl, — **Isus** repetă, de **cinci ori,** cererea ca *Biserica să fie* **una.**

„Părinte Sfinte, păzeşte întru numele tău, pe cei ce-mi ai dat mie,— ca *să fie* **una,** precum şi noi"... [4]

„Precum m'ai trimes pre mine în lume, — şi eu i-am trimis pre ei în lume... Şi nu numai pentru aceştia mă rog, — ci şi *pentru cei ce vor crede,* prin cuvântul lor, *întru mine,* — ca *toţi* **una** *să fie...* [5].

„Precum tu, Părinte, întru mine şi eu întru tine, — şi aceştia întru noi **una** *să fie* [6].

„Şi mărirea ce mi-ai dat mie, eu o am dat lor, — *ca să fie* **una,** precum şi noi **una** *suntem...* [7].

---

1. **S. Marcu,** c. XVI, v. 15.
2. **S. Matei,** c. XXVIII, v. 20.
3. **S. Marcu,** c. XVI, v. 20.
4. **S. Ion,** c. XVII, v. 11.
5. **Idem,** c. XVII, v. 18–20
6. **Idem,** c. XVII, v. 21.
7. **Idem,** c. XVII, v. 22.

„Eu întru ei, şi tu întru mine, — *ca să fie* ei *desăvârşit* **una**, şi ca să cunoască lumea că Tu m'ai trimes... [1].

Această stăruitoare rugăminte, — *încincită*, — arată ce mare preţ punea **Cristos** pe **Unitatea Bisericei.**

***

In resumat:

Isus-Cristos a îndeplinit toate condiţiile pe care logica le cere pentru *organisarea Omenirei.*

1. — El a cunoscut această imperioasă necesitate a oamenilor şi a satisfăcut-o, întemeind o Societate *infailibilă, unică şi universală*,— **Biserica**, — formată din genul omenesc întreg.

2. — El a instalat în capul acestei instituţii, ca păstor suprem, pe însuşi Dumnezeu, — şi a creat astfel *sentimentul de subordonaţie*, ce lipsea Omenirei,

3. — El a schimbat *Filantropia*, în *Caritate*, — adică a înlocuit un instinct prea slab, printr'un act voluntar mai mult decât puternic.

4. — El a dat oamenilor, prin Caritate, *legea înfrăţirei popoarelor.*

5. — El a lăsat ucenicilor săi o singură armă concretă, — anume *Cuvântul*, — prin care să lupte pentru ca să restabilească *pacea între oamenii*, de bună-voinţă.

Astfel **Cristos**, — organisând Omenirea, — *a desăvârşit Creaţia.*

Şi, în realisarea sublimă a acestei înalte finalităţi, recunoşti, — vrând-nevrând, — pe **Dumnezeu.**

---

1. S. Ion, c. XVII, v. 23.

III.

Apostolul Petre.

A. — Temelia Bisericei și Urmașul lui Cristos.

Pentru ca să **concretiseze Unitatea** *Bisericei*, **Cristos** a *ales*, dintre Apostoli, pe **unul**,— pe care l'a pus drept *căpetenie* a tutulor celorlalți.

Două texte evanghelice vestesc Omenirei **Întâetatea** lui **Petre.**

I. Primul text evanghelic.

„Viind **Isus** în părțile Cesareei lui Filip, a întrebat pre ucenici zicând:

Cine 'mi zic oamenii că sunt eu, *Fiul omului?*

Iar ei au răspuns: Unii, **Ion** Botezătorul; alții, **Ilie**; iar alții, **Ieremia** sau unul din prooroci" [1].

Nimeni însă nu 'i dădea titlul de *Mesia*...., — poate nici chiar Apostolii,— căci calomniile fariseilor răciseră orice entusiasm, în vulg.

„Zis'a lor **Isus**: Dar voi cine 'mi ziceți că sunt?" [2].

---

1. **S. Matei**, c. XVI, v. 13—14.
2. **Idem**, c. XVI, v. 15.

Te aştepţi să auzi două-spre-zece glasuri, care să mărturisească împreună o aceeaşi opinie! Dar, deşi *toţi sunt întrebaţi*... numai **unul singur** ia cuvântul.

„Şi răspunzând **Simon Petre** a zis:
Tu eşti Cristosul, — *Fiul lui Dumnezeu* celui viu“ [1].

Atunci, mişcat de sinceritatea mărturisirei, **Cristos** exclamă:

„Fericit eşti **Simone** var **Ionà**, căci trup şi sânge nu ţi-a descoperit ţie aceasta; — ci Tatăl meu cel din ceruri!“ [2].

După această divină felicitare, El adaogă:

„Şi **eu zic ţie**, că: Tu eşti **Petre** şi pre *această Piatră*, **voi zidi Biserica mea**“. [3].

Prin aceste solemne cuvinte, **Cristos** dă **unuia** dintre Apostoli, **Intâetatea.**

---

1. S. **Matei**, c. XVI, v. 16.

2. **Idem**, c. XVI, v. 17.

3. **Isus**, încă dela prima întâlnire cu **Simon** var **Ionà**, a dat acestuia numele de **Kifa** (formă arameană din ovreiescul *Kef*), ce însemnează *piatră* sau *stâncă*.

Ion Botezătorul, zărind pe **Isus**, strigă: „Iată Mielul lui Dumnezeu“.

„L'au auzit pe el doi ucenici, care îl însoţeau şi s'au luat după **Isus**.

„Şi era **Andrei**, fratele lui **Simon-Petre**, unul din cei doi care auziseră dela **Ioan** şi merseseră după **Isus**.

A găsit **Andrei** întâi pe **Simon** fratele său şi i-a zis: Am aflat pe Mesia. Şi l'a dus pe dânsul către **Isus**.

Şi, căutând la el, **Isus** a zis: Tu eşti **Simon**, feciorul lui **Ionà**. Tu te vei chema **Kifa**, — ce se tălcueşte *Piatră*“. (S. **Ion**, c. I, v. 40—42).

Omenirea întreagă, — organisată în Biserică, — va avea astfel, drept *bază*, un singur om, — pre Petre.

In acelaş timp Cristos învesteşte pe Petre cu infailibitatea sublimei sale funcţii:

„Şi îţi voi da *ţie* cheile Impărăţiei cerurilor“ [1].

Revenind din nou asupra acestei comparaţii, **Cristos** îl precizează însemnarea, — şi, printr'o antitesă isbitoare, El caracterizează soarta viitoare a discipolului său.

„Tu eşti **Simon** feciorul lui **Iona**“ — adică un om oarecare... un aproape *nimic*.

Dar „tu te vei chema **Kifa**“ — adică *piatra, stânca*, pe care se va rezema Biserica.

O enciclică, din 1848, a Patriarhului din Constantinopole explică această frasă dumnezeiască, în chipul următor:

„Atunci când **Cristos** a zis: „**Simone**, tu eşti Piatră, şi pe această Piatră voi zidi Biserica mea“, *temelia*, despre care e vorba, nu e *persoana lui* **Petre**, nici măcar *mărturisirea* lui, — ci pur şi simplu Obiectul acestei mărturisiri, adică [**Cristos** *el însuşi*“ (**Tournebize**. *L'Eglise grecque-ortodoxe et l'Union*, T. II, p. 52).

Dar o asemenea interpretare e prea *trasă de păr*. Ea însemnează: „**Simone**, tu eşti Piatră, şi pe această Piatră, — adică... *nu pe tine, ci pe mine* (?) voi zidi Biserica mea“, — ceeace e **absurd**.

Intr'adevăr, ce trebuinţă ar fi avut **Cristos** să vorbească astfel lui **Petre**, când nimeni nu contestă că El e *întemeetorul Bisericei*?

E deci evident că, pentru a lovi în Papi, Patriarhul grecesc încearcă să nege *întâetatea* lui **Petre** printre Apostoli.

Acelaş scop meschin e urmărit şi de cei ce pretind că cuvântul *Petre* (Petrus), are o semnificaţie deosebită de acea a cuvântului *piatră* (petra).

Dar se ştie că **Cristos**, vorbind în limba arameană, a zis: „Simone, tu eşti **Kifa**, şi pe această **Kifa** voi zidi Biserica mea“.

1. S. **Matei**, c. XVI, v. 19.

Şi într'adevăr, *cheile* însemnează **Supremaţia indefectibilă** [1].

In sfârşit, El îi acordă şi *prerogativa nemărginită* a Preoţiei:

„Orice vei legà pre pământ, va fi legat şi în ceruri,—şi orice vei deslegà pre pământ, va fi deslegat şi în ceruri" [2].

Şi acest privilegiu al Preoţiei, îl dete mai târziu tuturor Apostolilor:

„Amin grăesc vouă: Ori câte veţi legà pre pământ, vor fi legate în cer,—şi oricâte veţi deslegà pre pământ, vor fi deslegate şi în cer" [3].

II. Al doilea text evanghelic.

Dar se pare că această proclamare a Întâetăţei Sfântului **Petre**,—celebrată pe când **Isus** era încă în viaţă,—nu a fost suficientă.

Mai trebuia ca,—după Înviere şi înainte d'a se Înălţa,—Cuvântul dumnezeesc să aşeze pe Apostol, *în locul său*, pe tronul Bisericei.

„Zis'a **Isus** lui **Petre**:

Simone al lui **Ionà**, mă iubeşti tu **mai mult** *decât aceştia?*

Răspuns'a **Petre** lui: Aşa Doamne; — tu ştii că te iubesc.

---

1. De altfel Creştinătatea întreagă, din vechime şi până astăzi, a considerat *puterea cheilor*, ca un *atribut* **exclusiv** al lui **Petre**,—care, singur dintre Apostoli, e zugrăvit, pe icoane şi prin Biserici, cu *cheile* în mână.

2. Ş. **Matei**, c. XVI, v. 19.

3. **Idem**, c. XVIII, v. 18.

Zis'a **Isus** lui: *Paşte mieluşeii mei*," [1].

Băgaţi de seamă ce *înţeles sublim* are această întrebare a lui **Cristos!**

Ca să fii *păstorul Bisericei sale,* trebue să iubeşti pe Dumnezeu mai presus de toate, — adică să *Îi înţelegi Înţelepciunea,...* căci numai cine îl pricepe, îl iubeşte pe deplin,

Dar, ca să fii *Capul Bisericei,* — ca să fii *Întâiul* dintre păstori, — trebue să iubeşti pe Dumnezeu **mai mult,...** adică, să Il *înţelegi* în grad superlativ şi să *întreci,* prin înţelegerea lucrurilor divine, *pe toţi ceilalţi păstori.*

Or, dragostea de Dumnezeu se manifestă prin **Caritate,**—care, la Şeful Bisericei, trebue să fie supra-omenească.

„Zis'a **Isus,** iarăşi, a doua oară lui **Petre: Simone** a lui **Ionà,** mă iubeşti?
Răspuns'a **Petre** lui: Aşa Doamne;—tu ştii că te iubesc.
Zis'a **Isus** lui: *Păstoreşte oile mele*".

„Zis'a **Isus** a treia oară: .
Simone al lui **Ionà,** mă iubeşti?
S'a mâhnit **Petre,** căci îi a zis lui a treia oară: mă iubeşti? — şi a răspuns: Doamne, tu toate le ştii; — tu ştii că te iubesc.
Zis'a **Isus** lui: *Paşte oile mele!*" [2]

Pentru ca să pue în evidenţă caracterul de veşnicie al acestei Intronisări, **Cristos** *îi repetă formula de* **trei ori,....** ca şi cum ar fi zis: In

1. S. **Ion,** c. XXI, v. 15.
2. **Idem,** c. XXI, v. 16—18.

numele Tatălui, — şi al Fiului, — şi al Sfântului Spirit.

Dar **Petre,** — care era *om,* — n'a priceput procedarea divină şi s'a *mâhnit,....* crezând că „Domnul" se îndoieşte de afirmările sale [1].

***

Mai trebuia ca **Cristos** să instituie pe **Petre** ca **reprezentant** al său, — ca loc-ţiitor al lui Dumnezeu pe pământ.

„Şi acestea grăind, **Isus** a zis lui **Petre: URMEAZĂ-MIE".**

Urmează-mie,.... adică fii **urmaşul** meu,.... ia în mâinile tale cârma Bisericei,—adică a Omenirei!

In aceste *două cuvinte* se cuprinde întreg testamentul lui **Isus-Cristos.** Ele sunt de sigur **cele mai importante,** ce au fost vreo dată pronunţate pe pământ [2].

---

1. Trebue să fii tare ignorant în ale Dumnezeirei, ca să îţi închipuieşti că Dumnezeu, — în momentul când *conferea lui* **Petre** *titlu de Şef al Omenirei,* — s'a gândit să şicaneze în mod meschin pe acest biet servitor credincios şi devotat, pentru o greşală, comisă involuntar, şi pe care o plătise, prin remuşcare, cu vârf şi îndesat,—şi să pretinzi astfel că, *tripla protestaţie de iubire,* cerută de **Cristos,** corespunde ispăşirei *întreitei renegări* a Apostolului.

De altfel, iată ce zice în această privinţă Sfântul **Ion Crisostomul:**

„De trei ori a întrebat Domnul pe **Petre,** — şi de trei ori 'i s'a dat ordinul, — pentru a-i arăta *câtă purtare de grije* trebue să aibă de mântuirea oilor". *(Homelia* 88-a.—Asupra S-tului **Ion**).

2. E curios faptul că nimeni, — după câte ştiu, — n'a dat până acum, cuvintelor „*Urmează-mie*", această semnificare, — ce-mi pare singură adevărată.

***

Un singur punct mai rămăsese de clarificat. Biserica e *neperitoare*, — pe când **Petre**, mai curând sau mai târziu, trebuia să plătească morței obștescul tribut.

Oare, ceilalți Apostoli putea-vor să ia locul lui **Petre**, după moartea acestuia, și să devie astfel, fiecare la rândul său, *Capul Bisericei?*

Petre puse întrebarea, — și imediat avu răspunsul:

„Iar, întorcându-se **Petre**, a văzut pre ucenicul pre care îl iubea **Isus**, mergând după el... și a zis: Doamne, dar acesta ce? Răspuns'a **Isus** lui: De voi vrea să rămâe acesta până *voi veni*, ce îți este ție? — **TU URMEAZĂ-MIE**" [1].

Sau, tâlmăcit pe românește:

„**Petre**, văzând pe **Ion** că vine după dânsul, zise lui **Isus**: Doamne, dar acesta *ce va deveni?* Iar **Isus** îi răspunse: De vreau să rămâe *așa cum e*,—adică simplu Apostol,—până voi veni,—adică până la sfârșitul lumei, — *ce îți pasă ție?* **Tu singur ești SUCCESORUL meu!**" [2].

Și, cu aceste cuvinte memorabile se închee Evanghelia Sfântului **Ion.**

---

1. S. **Ion**, c. XXI, v. 20—22.

2. Prin răspunsul divin, s'a lămurit chestia *moștenirei sfântului* **Petre**. Și, într'adevăr, **Ion**, — deși a murit în adânci bătrânețe, 35 de ani după **Petre**, — *n'a fost considerat de nimeni* ca Șef al Bisericei.

.B — Apostolul Petre

Păstorul suprem al Bisericei.

După Înălţarea lui **Cristos, Petre** a luat frânele Bisericei şi, — până la sfârşitul vieţei, — a ocupat primul rang în Creştinătate.

1. Astfel, el a *prezidat la alegerea divină* a unui nou Apostol.

2. El a contribuit, prin Cuvântul său de Păstor suprem, la *întinderea Bisericei:*

a) printre jidovi,

b) printre neamuri.

3. El a exercitat *puterea executivă* în Biserică, — şi anume:

a) prin Cuvânt, el a restabilit *ordinea internă*, pedepsind pe nişte sacrilegi;

b) tot prin Cuvânt, el a apărat Societatea creştinească în contra *duşmanilor din afară*, — adică în potriva Sanhedrinului jidovesc.

Dar, urmărit de o persecuţie nebună, el se refugiă în Roma, — centrul lumei păgâne, — unde predică cu un zel apostolic şi unde primi cununa muceniciei.

I. Petre prezidează la alegerea unui nou Apostol.

Petre *ia inițiativa* să se numească un nou Apostol în locul trădătorului **Iuda.**

„Și în zilele acelea, *sculându-se* **Petre** în mijlocul fraților, — și era mulțime de oameni împreună, ca la 120, — zise:

Bărbați frați, — se cade să se împlinească Scriptura, prezisă de Sfântul-Duh, prin gura lui David, despre **Iuda,** — care a fost călăuza celor ce au prins pe **Isus...**

Căci scris este în cartea Psalmilor: Fie locuința lui pustie și nimeni să nu o locuiască; iar *altul să ia slujba lui.*

Se cuvine deci, ca dintre acești bărbați, — cari s'au adunat cu noi în tot timpul cât a stat printre noi Domnul **Isus,...** unul dintre ei să fie, împreună cu noi, *mărturie Invierei sale* [1].

Și au pus înainte pre doi: pre **Iosif,...** și pre **Matia.** Și, rugându-se, au zis. Tu Doamne, care știi inimile tuturor, *arată,* dintr'acești doi, pre unul, *pre care îl* **alegi,** ca să ia locul slujbei și Apostolatului din care a căzut **Iuda,** — și să meargă în locul lui.

Și au tras la sorți; și a căzut sorțul pe **Matia,** și s'a numărat cu cei unsprezece Apostoli" [2].

II. Petre contribue la răspândirea doctrinei creștine printre Jidovi.

A.—In a cincizecea zi după Inviere, — când Sfântul Spirit se coborî peste Apostoli, — **Petre**

---

1. Invierea e proba fundamentală a Dumnezeirei lui **Cristos.**
2. *Faptele Apostolilor.* — C. I, v. 15—26.

luă iarăşi cuvântul în public, şi, cu un curagiu admirabil, el demonstră mulţimei, ce se adunase în jurul său, că **Cristos** e adevăratul Mesia şi că Jidovii, răstignindu-l, au comis crima oribilă a *Deicidului*.

El începù prin a protestà contra unei infame calomnii, ce se răspândise printre cei de faţă, şi anume: că Discipolii, plini de Spiritul divin, erau „plini de must".

Şi continuă astfel:

Bărbaţi Israeliteni, ascultaţi vorbele mele:

Pre **Isus** Nazarineanul,... luându-l şi prin mâinile celor fără-de-lege restignindu-l,—*l'aţi omorît*....

Dar pre acest **Isus**, Dumnezeu **l'a înviat!** — pentru care *noi toţi suntem martori*....

El înălţându-se.... şi, — luând dela Tatăl făgăduinţa Duhului-Sfânt,—a răspândit acest Spirit,—pe care acum îl vedeţi şi 'l auziţi....

Deci, să ştie toată casa lui Israel, că Dumnezeu a făcut *Domn* şi *Cristos* pe acest **Isus**, pe care voi l'aţi pus pe cruce.

Jidovii, auzind acestea, s'au smerit cu inima şi au zis către **Petre** şi celorlalţi Apostoli: Ce vom face, bărbaţi, fraţi?

Iar **Petre** a zis către ei: Pocăiţi-vă şi fiecare dintre voi să se boteze în numele lui **Isus Cristos**....

Cei ce au primit cuvântul lui, s'au botezat şi în acea zi s'a adaos Bisericei, ca la *trei mii* de suflete "[1].

Astfel, **Petre** îşi începe cu mare succes funcţia sa de *Şef al Bisericei*,— lăţind cu repeziciune,

1. *Faptele Apostolilor*.— C. II, v. 22—41.

printre Evrei, această Societate dumnezeiască,— grație cuvântului său înflăcărat.

B.— Puțin după acea, **Petre,** însoțit de **Ion,** se sui în templu, — și acolo vindecă un biet cerșetor, paralisat din naștere.

Petre nu lăsă să-i scape ocasia d'a improviză o predică mișcătoare.

Adresându-se deci către popor, el zise:

„Bărbați Israeliteni, de ce vă miraţi și de ce vă uitați la noi,—ca și cum, prin a noastră putere, am făcut pe omul ăsta să umble?

Dumnezeul părinților noștri a prea mărit pe Fiul său **Isus,** — pe care voi l'ați dat prins și v'ați lepădat de dânsul, în fața lui **Pilat,** când acesta a judecat să 'l sloboadă. Iar voi ați tăgăduit pe acel sfânt și drept,—și ați cerut să vi se dăruiască un ucigaș.

Și ați omorît pe **Începătorul vieței,**—pe care Dumnezeu l'a **înviat** *din morți,* — ai cărui *martori* suntem. Iar numele lui a întărit pe acest om, pe care îl vedeți și îl cunoașteți; și credința ce vine dela dânsul 'i a dat [illegible] înaintea voastră a tuturor....

Pocăiți-vă și întoarceți-vă, — ca păcatele voastre să fie șterse..." [1].

Și de data asta, rezultatul fu prodigios.

Mulți, din cei ce auziseră cuvântul, crezură, — și s'a făcut numărul bărbaților ca *la cinci mii*" [2].

---

1. *Faptele Apostolilor.*—C. III, v. 12—20.
2. *Idem.*—C. IV, v. 4.

III. Petre contribue la întinderea Biserice peste Neamuri.

A. In vremea aceasta, persecuția jidovească, în potriva Bisericei, se înteția din ce în ce.

In fața furtunei deslănțuite, creștinii din Ierusalim trebuiră să fugă. Insă **Petre,** — și cu dânsul ceilalți Apostoli, — *rămaseră la postul lor.*

Credincioșii se împrăștiară mai ales prin ținuturile Iudeei și ale Samariei, — ducând cu ei învățăturile lui **Cristos.**

Or, diaconul **Filip,** descinzând în o cetate a Samariei, predică acolo cuvântul lui Dumnezeu, făcând multe minuni, — și

„Mulți se *botezară* în numele lui **Isus**".

Biserica, ce d'abia se ivise printre Jidovi, se răspândea acum și la *alte Neamuri,* — căci Samaritenii nu erau considerați, — după cum am spus mai sus, — ca făcând parte din neamul jidovesc.

„Când au aflat Apostolii, care erau în Ierusalim, că Samaritenii primiseră cuvântul lui Dumnezeu, trimiseră la ei pe **Petre** și pe **Ioan**".

Apostolii găsiră cu cale ca *Șeful lor,* împreună cu *cel mai de seamă dintre ei,* să se ducă în Samaria, și să confirme în credință pe cei botezați de **Filip,** — făcându-i să primească Duh-Sfânt.

„Căci încă nu se pogorâse peste nici unul dintre ei; ci erau numai botezaţi în numele Domnului **Isus**" [1].

De altfel trebuia ca **Petre,** păstorul suprem al Bisericei, să cunoască şi oile, venite dela un *staul străin,* — ce nu era al lui Israel.

B. **Petre** şi ceil'alţi Ucenici, predicaseră doctrina lui **Cristos,** începând din Ierusalim, şi răspândind-o în Iudea, — ba chiar şi în Samaria, — adică la Jidovi şi la neamuri înrudite cu dânşii.

Dar nu era de ajuns.

Creştinismul trebuia să se întinză şi asupra *popoarelor păgâne,* — pentru ca să poată ajunge într'o zi să cuprinză *Omenirea întreagă.*

Aceasta 'i era *scopul de căpetenie* prescris de divinul său întemeetor.

Petre, ca Şef al Bisericei, era deci indicat să dărâme el însuşi zidul ce despărţia pe Ovrei de ceil'alţi oameni.

Iată cum *Faptele Apostolilor* povestesc acest mare eveniment:

„Şi era un bărbat oarecare, în Cesarea, cu numele **Cornilie,** sutaş din cohorta ce se chiamă Italica. Acesta era cucernic şi temător de Dumnezeu, — cu toată casa

---

1. *Faptele Apostolilor.* — C. VIII, v. 14—16.

Apostolii au *trimes* pe **Petre** şi pe **Ioan,** — după cum corpul profesoral al unei facultăţi *deleagă* pe *Decan* şi pe *cel mai de seamă* dintre profesori, să o represinte în Senatul Universitar.

Protestanţii caută deci *nod în papură* când conchid, din această trimitere, că **Petre** este *subordonat* totalităţei Apostolilor şi, prin urmare, că el nu posedă *Intâetatea.*

lui... El a văzut lămurit, într'o vedenie,... pre îngerul lui Dumnezeu, intrând la dânsul şi zicând lui: **Cornilie,...** rugăciunile şi milosteniile tale s'au suit, întru pomenire, înaintea lui Dumnezeu. Şi acum trimete bărbaţi în Iopi şi chiamă pe un oarecare **Simon**, ce se numeşte **Petre...** Acesta 'ţi va spune ce trebue să faci..."

„Iar a doua zi,... **Petre** s'a suit în odaia de sus să se roage, în ceasul al şeaselea. Şi, flămânzind, a voit să guste. Dar, pe când îi se prepara demâncare, el căzu în *extaz*. Şi văzu cerul deschis; iar un vas, pogorându-se, atârna, ca o pânză mare, prin patru căpătâie, din cer până la pământ.

Într'însul erau tot felul de animale... cu patru picioare sau târâtoare ale pământului şi păsări ale cerului.

Şi s'a făcut glas către el: Scoală **Petre**; ucide şi mănâncă!

Iar **Petre** a zis: Nici de cum, Doamne; căci nici odată n'am mâncat ce este spurcat sau necurat.

Şi glasul se auzi iarăşi a doua oară zicând: La ceeace Dumnezeu a curăţit, tu să nu îi zici spurcat.

Aceasta s'a făcut de trei ori şi iarăşi s'a ridicat vasul la cer" [1].

Pânza immensă reprezinta Omenirea întreagă, — iar animalele de tot soiul însemnau nenumăratele neamuri păgâne, pe care **Cristos** voia să le introducă în Biserica sa.

Petre nu trebuia deci să le refuse intrarea, — ci era dator să le deschiză largi porţile mântuirei.

Şi ca să nu mai fie nici o îndoială că e vorba de o poruncă dumnezeiască, scena s'a

1. *Faptele Apostolilor.* — C. X, v. 1—17.

repetat de **trei ori,** — ca şi când ordinul ar fi fost dat: în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului-Duh!

De altfel **Petre** cunoştea bine această triplă pecetie a Sfintei-Treimi, de când fusese învestit cu Intâetatea printre Apostoli.

In aceeaşi zi, sosind trimişii romanului, **Petre** îi urmă şi ajunse în Cesarea.

„Când a intrat Apostolul, l'a întâmpinat **Cornilie** şi căzând la picioarele lui, îi s'a închinat.

Dar **Petre** l'a ridicat pre el zicând: Scoală; şi eu însu-mi sunt om“ [1].

După ce **Cornilie** îi a povestit vedenia ce avusese, **Petre** grăi astfel:

„Cu adevărat constat că Dumnezeu nu caută la persoane. Ci, în **orice Naţie**, cel ce se teme de el şi face dreptate, primit este de dânsul...“ [2].

Şi, pe când **Petre** vorbia, Sfântul-Duh se pogorî asupra celor ce îi auziseră cuvintele. Atunci Apostolul conchise:

„Se poate oare opri apa, ca să nu fie botezaţi aceştia care au primit Sfântul-Spirit ca şi noi?

Şi rândui ca ei să fie botezaţi în numele lui **Isus Cristos**“ [3].

Acest fapt, de o importanţă extraordinară,—

1. *Faptele Apostolilor.* — C. X, v. 25–26.
2. *Idem.* — C. X, v. 34—35.
3. *Idem.* — C. X, v. 47—48.

pentrucă printr'însul Biserica lua în stăpânire virtuală *toată Omenirea*, — avu drept efect să sgândărească *instinctul de naționalitate* al jidovilor-creştini, care îndrăsniră chiar să blameze purtarea lui **Petre** la Cesarea, zicându-i:

„Pentru ce ai intrat la bărbaţi netăiaţi împrejur şi ai mâncat cu ei?“ [1].

Apostolul le răspunse, povestind întâmplarea şi sfârşind astfel:

„Şi când începusem să vorbesc, Sfântul-Spirit se coborâ peste ei, — ca şi peste noi, la început. Atunci mi-am adus aminte de cuvântul Domnului, când zicea că: **Ion** a botezat cu apă; — dar *voi vă veţi boteză cu Duh-Sfânt.*

Prin urmare, daca Dumnezeu le-a dat acelaş *har* ca şi nouă, care am crezut în Domnul **Isus Cristos**, — *cine eram eu, ca să pot să împiedic pe Dumnezeu?*“ [2].

Auzind acestea, Jidovii tăcură şi prea-măriră pe Dumnezeu, zicând:

„Aşa dar, Dumnezeu a dat şi **Neamurilor** pocăinţă, spre viaţa de veci“ [3].

Din nenorocire, *instinctul de naţie*, pe care Apostolul îl învinsese de data asta, — va scoate din nou capul şi va crea Bisericei, piedici formidabile, care o vor sfâşia.

1. *Faptele Apostolilor.* — C. XI, v. 3.
2. *Idem.* — C. XI, v. 15—17.
3. *Idem.* — C. XI, v. 18.

IV. Petre restabilește ordinea internă în Biserică.

Petre, — în calitatea sa de Șef al Bisericei, — fu obligat să pedepsească, în chip exemplar, pe niște nemernici cari, — coprinși de *patima sgârceniei*, — înșelau Comunitatea creștinească.

Un oarecare **Anania** își vându țarina și, — cu știrea femeei sale **Safira**, — ascunse din preț; apoi, aducând numai o parte din sumă, o puse la picioarele Apostolilor.

Insă **Petre**, luminat de Sus, îi zise:

„**Ananio**, pentru ce Satana a ispitit inima ta, ca să *minți Duhului-Sfânt* și să ascunzi din prețul țarinei? Au rămânând nevândută, nu îți rămânea ție? Și, vândută fiind, nu era oare în a ta stăpânire? Pentru ce ai pus în inima ta lucrul acesta? *N'ai mințit oamenilor*, — **ci lui Dumnezeu!**".

Auzind aceste cuvinte, miserabilul căzu jos și muri.

La vreo trei ceasuri după acea, veni și femeea,— care, mințind și ea, fu lovită de aceeași osândă.

„Și s'a făcut frică mare peste toată Biserica, — și peste toți cei ce au auzit despre aceasta" [1].

Moartea năprasnică a acestor doi mincinoși, sacrilegi, era necesară, pentru ca Biserica lui **Cristos** să rămâe sfântă și nepătată.

Dar, în acelaș timp, acest incident puse în evidență autoritatea *nemărginită* a lui **Petre**, — Capul acestei Biserici.

1. *Faptele Apostolilor*. — C. V, v. 11.

V. Petre apără Biserica în potriva Jidovilor.

A. In ziua în care **Petre** săvârşi minunea vindecărei paraliticului din naştere, — pe când el vorbia poporului, — iată că vin nişte preoţi, cu căpetenia templului şi cu câţiva saducei, — iritaţi că Apostolul „vestia întru **Isus,** învierea cea din morţi", [1] pe care ei nu o admiteau, — şi îl arestară, pe el şi pe **Ion.**

A doua zi, se adună Sanhedrinul, — iar Discipolii, aduşi înaintea acestui tribunal, fură întrebaţi:

„Cu ce putere sau în numele cui, aţi făcut voi aceasta?"

Atunci **Petre,** „umplându-se de Duh-Sfânt", dete un răspuns cu adevărat apostolic:

„De vreme ce, noi astăzi suntem cercetaţi pentru facerea de bine către un om bolnav: — prin cine acesta s'a mântuit? — cunoscut să vă fie vouă tutulor şi la tot poporul lui Israel, că *întru numele lui* **Isus-Cristos** Nazarineanul, — pe care voi l'aţi răstignit, şi pe care Dumnezeu l'a *înviat* din morţi, — întru numele lui stă omul acesta înaintea voastră sănătos.....

Căci nu este subt cer nici un alt nume, dat oamenilor, prin care să ne putem mântui" [2].

Trebuia ca **Petre,** — un biet pescar, — să aibă un *curagiu eroic,* demn de Capul Bisericei, ca, — în faţa tribunalului suprem al naţiei jidoveşti, — să îndrăsnească să *acuze pe judecătorii* săi de cea mai groaznică dintre crime.

1. *Faptele Apostolilor.* — C. IV, v. 2.
2. *Idem.* — C. IV, v. 9—12.

Buimăciți de asemenea răspuns și văzând că aveau a face cu niște oameni *„simpli și fără de carte"*, Sanhedriții îi achitară.

De altfel, ei se temeau de popor, căci ziceau:

„Printr'înșii s'a făcut o minune, știută de toți locuitorii din Ierusalim, — minune manifestă, — pe care n'o putem tăgădui" [1].

Ei se mulțumiră, deci, să cheme pe Apostoli și să le porunciască, cu amenințări „ca nici de cum să nu mai vorbească sau să învețe în numele lui **Isus.**"

Dar, nelăsându-se să fie intimidați, **Petre** și **Ion** răspunseră:

„Judecați înși-vă de e drept... *să ascultăm* mai mult de voi, — *decât de Dumnezeu.*

Căci, **nu putem** *să nu grăim cele ce* **am văzut și am auzit"** ! [2].

Frasă sublimă, care arată ce tărie de convingere dăduse *Apostolilor*, **Sfântul-Duh.**

B. Apostolii continuară să predice, făcând multe semne și minuni în popor.

Și mulțimea celor ce credeau în Dumnezeu creștea din ce în ce.

„Așa că scoteau pre cei bolnavi în uliție și îi puneau pe paturi și pe năsălii, — ca, **viind Petre,** măcar umbra lui să umbrească pe vre unul dintre ei și să fie tămăduit de boală" [3].

1. *Faptele Apostolilor.* — C. IV, v. 16.
2. *Idem.* — C. IV, v. 19—20.
3. *Idem.* — C. V, v. 15.

Văzând acestea Arhiereul şi întreg Sanhedrinul fură cuprinşi de mânie şi, puind să prinză pe Apostoli, îi aruncară în închisoare.

Dar, în timpul nopţei, — fiind liberaţi de un Inger, — ei se aflară a doua zi, dis de dimineaţă, în templu, învăţând pe popor.

Aduşi din nou în faţa Sanhedrinului, Arhiereul **Caiafa** le zise:

„Cu poruncă, v'am poruncit vouă să nu mai învăţaţi în numele lui **Isus**, — şi iată că aţi *umplut Ierusalimul cu doctrina voastră*, vrând să aduceţi asupra noastră sângele omului acestuia.

Iar, răspunzând **Petre** şi Apostolii, ziseră:

Trebue să ascultăm pe Dumnezeu, mai mult decât pe oameni. Dumnezeul părinţilor noştri a înviat pe **Isus**, pe care voi l'aţi omorît, spânzurându-l pe lemn..." [1]—şi reîncepură rechisitorul din data trecută.

Auzind asemenea cuvinte, Jidovii, exasperaţi, tremurau de turbare şi cugetau să-i uciză. Dar, renunţară la asemenea plan, după sfatul unui fariseu, **Gamaliel**, — învăţător al legei şi cinstit de tot poporul. Totuşi ei puseră să se biciuiască Apostolii până la sânge, — şi în urmă, le deteră drumul, poruncindu-le să nu mai vorbească niciodată în numele lui **Isus**.

Dar, această poruncă fu zadarnică,—de oarece nu se ţinu nici o seamă de dânsa.

---

1. *Faptele Apostolilor.* — C. V, v. 28—30.

VI. Petre se refugiază la Roma.

Persecuţia jidovească creştea din ce în ce în intensitate.

„In vremea acea, pus'a **Irod** mâna pe câţiva din Biserică, ca să-i chinuiască. Şi a ucis cu sabia pe **Iacov**, fratele lui **Ion.** Şi, văzând că plăcea Iudeilor, puse săprinză şi pe **Petre**,... pe care 'l băgă în temniţă...

Iar, *rugăciuni se făcea* **neîncetat** *de Biserică, către Dumnezeu*, **pentru dânsul**“[1].

Într'adevăr, **Petre** era nu numai Capul, dar şi Temelia neclintită a Bisericei, — care, fără el, s'ar fi dărâmat.

Insă, o minune îl scoase din această închisoare, în timpul nopţei.

„**Petre** veni la casa **Mariei**, — mama lui **Ion**, ce se chiamă **Marcu**, — unde erau mulţi adunaţi, rugându-se.

Şi bătând el la poartă, a eşit o slujnică, numită **Rodi**, ca să asculte. Şi îndată ce cunoscù glasul lui **Petre**, de bucurie nu deschise uşa,—ci alergând înăuntru spuse că **Petre** stă înaintea porţei.

Iar ei au zis către dânsa: Au ai înebunit? Iar ea afirma că aşa este...

Insă, **Petre** nu încetà bătând. Şi deschizându-i, l'au văzut pre el şi s'au spăimântat. Şi făcându-le semn cu mâna să tacă, le-a povestit lor în ce chip Domnul l'a scos pre el din temniţă.

Şi a zis. Spuneţi lui **Iacov** şi fraţilor acestea. Şi ieşind, *s'a dus* **în alt loc**“ [2].

---

1. *Faptele Apostolilor.* — C. XII, v. 1–5.
2. *Idem.* — C. XII, v. 12–17.

Când s'a scris cartea *Faptele Apostolilor*,— adică între anii 56-57,— [1] persecuția lui **Neron** bântuia groaznic asupra Bisericei.

Se înțelege de ce sfântul scriitor nu îndrăsnește să numească *locul* unde a plecat **Petre**, fugind din Ierusalim,—căci asemenea destăinuiri putea să expue pe Apostol la torturi și chiar la o moarte sigură.

Or, întreaga tradiție, din primele veacuri ale Creștinismului, mărturisește că Sfântul **Petre** s'a dus la *Roma*, unde a întemeiat Biserica, unde a predicat și unde a murit ca *martir* [2].

Intr'adevăr, el nu mai avea ce căută în Ierusalim,—unde era amenințat să fie ucis. De altfel, Judea și Samaria erau deja evanghelizate și Creștinismul, debordând, trecuse dela Jidovi la alte Neamuri.

Trebuia acum ca Șeful Bisericei să se instaleze chiar în *inima păgânismului*, care stăpânea lumea, pentru ca să poată, în urmă, să îl îngenuche și să 'i dea lovitura de grație.

De altfel, dacă **Petre** ar fi trăit și ar fi murit în *altă localitate*, — decât în Roma, —'i s'ar fi păstrat amintirea, printre creștinii din acel loc. Or, *nicăeri* nu s'a pomenit vre-o dată de niște evenimente, de o importanță atât de covârșitoare.

---

1. **Crelier.**—*Les actes des Apôtres*, în La Sainte Biblie, avec Commentaires,—Paris, 1898, Prefața XV, **(P. Lethielleux** édit).

2. Sfântul **Ieronim** spune că **Petre** a fost *răstignit cu capul în jos*, în al 14-a an al domniei lui **Neron**, — adică la anul 67 al erei noastre, **(S. Ieronimi**, *De vir. illust., I)*.

C. — Scrierile Apostolului Petre.

Istoria,—orbită de strălucirea fără de seamăn a dumnezeescului **Cristos**,—a neglijat oarecum pe Apostoli şi prin urmare şi pe **Petre.**

Totuşi, găsim câteva amănunte, despre acest mare Apostol, în cartea Sfântului **Luca**, intitulată *Faptele Apostolilor* [1],—din care am şi luat câteva extrase, pe care le-am citat mai sus,

In plus ne-a mai rămas dela dânsul:

1° Evanghelia, care a fost scrisă de ucenicul său **Marcu**;

2° Două Epistole, — pe care Biserica le consideră ca făcând parte din Noul Testament.

Dar, prin aceste scrieri, nu posedăm decât o *palidă prescurtare* a doctrinei Căpeteniei Apostolilor.

1. Evanghelia a doua.

Sfântul **Petre** a predicat, prin **Cuvânt**, adevărurile pe care le învăţase tot prin **Cuvânt**, dela divinul său Maestru.

Această predicaţie verbală a fost culeasă de

---

1. Prima jumătate a acestei cărţi se ocupă exclusiv de **Petre**, —aşa că cu drept cuvânt ea a fost numită, *Faptele lui* **Petre.**

un discipol al său,—numit **Marcu,**—care a compus astfel *a doua Evanghelie,...* cunoscută şi sub numele de *„Memoriile lui* **Petre"** [1].

Toată tradiţia primitivă a Bisericei e unanimă, pentru ca să afirme acest fapt.

Astfel, în anul 130, **Papias,** episcopul Ierapolei, (90-180), — discipolul Evanghelistului **Ion,** — scrie:

„Preotul **Ion** (adică Apostolul **Ion**) spunea că **Marcu,** care devenise interpretul lui **Petre,** a consemnat exact, în scris, tot ce îşi a adus aminte...

Să nu omiţă nimic din cele ce a auzit, — să nu admită nimic alt decât ceeace auzise din gura lui **Petre,** — asta fu regula pe care o urmă în lucrarea sa" [2].

Sfântul **Irineu,** — episcopul Lyonului (născut pe la anul 141), discipul al Sfântului **Policarp,** — care şi el fusese ucenicul Sfântului **Ion** Evanghelistul,— ne arată, de asemenea, că:

„**Marcu,** discipolul şi interpretul lui **Petre,** ne-a lăsat, în scris, ceeace predicase **Petre".** [3].

După istoricul **Evsevie** (mort în anul 340), **Petre** a predicat la Roma cu atâta zel, încât:

„Cei ce îl ascultau, n'aveau nici odată îndeajuns de cele ce auziau şi nu se mai săturau de învăţăturile nescrise ale Cuvântului dumnezeesc. De aceea, în mai multe rânduri şi în chip cu totul stăruitor, ei ru-

1. S. **Justin.** — *Dialog,* 106.

2. **Eusebie.** — *Hist. ecclesiast,* c. III, v. 39, — Voy. **Fillion.** *Saint-Pierre;* p. 144.

3. S. **Irinei.** — *Adversus Haereses,* lib. III, c. 1, — in *Maxim. Bibliot. veterum Patrum,* Lugduni, 1677, t. II, pars II, pag. 278. Vezi **Suciu.**—*Teologia dogmatică fundamentală,* T. II, p. 237,— notă.

gară pe **Marcu**, însoţitorul lui **Petre**, să le lase un document scris, despre doctrina ce le fusese predicată, prin viu graiu" [1].

Clement, episcopul din Alexandria (mort în anul 217), e şi mai explicit:

„Iată care fu ocasia compunerei Evangheliei după **Marcu**.

Petre, — predicând în Roma şi expunând buna-vestire în Sfântul-Duh, — un mare număr dintre cei ce'l ascultau rugară pe **Marcu** să scrie cele spuse de Apostol, căci petrecuse multă vreme cu dânsul şi'şi amintea predicarea lui.

Compunând deci Evanghelia, **Marcu** o dete celor ce o ceruseră.

Când **Petre** află despre aceasta, el nu îi aduse nici obstacol, nici încurajare" [2].

In acelaş sens vorbeşte **Tertulien**, [3] **Eusevie** din Cesarea, Sfântul **Ieronim**, Sfântul **Augustin**, etc.

II. Epistolile lui Petre.

In plus de Evanghelia după **Marcu**, mai avem dela Petre:

opt cuvântări, cuprinse în *Faptele Apostolilor* şi din care am citat câteva, mai sus;

şi *două scrisori*, care constituesc un splendid

1. **Eusebie.** — Hist ecclest, c. II, v. 15.

2. **Clement d'Alexandrie.**— *Hypotyposeon*, VI. — Vezi şi **Eusebie**, — *Hist. eccles.*, lib. II, c. 14, — şi lib. VI, c. 14. — Vezi **Fillion.** — *Saint-Pierre*, p. 144. — Vezi **Suciu.** — L. cit., 236, notă.

3. **Tertulien.** — *Contra Marcion*, c. IV, v. 5.

resumat, — din nefericire prea scurt, — de Filosofie şi de Teologie.

Să examinăm aceste micuţe *capo-d'opere*, din punctul nostru de vedere biologic, — adică să cercetăm dacă ele se ocupă de *patimile de proprietate* şi de *dominaţie*.

A. — *Prima Epistolă.*

Prima scrisoare a Apostolului **Petre** datează din anii 63 sau 64. Ea este scrisă din *Roma*,— desemnată cu numele simbolic de *Babilon*.

Autenticitatea acestei epistole e afirmată, fără excepţie, de *toţi autorii vechi*, anteriori veacului al IV-a,—şi, încă dela începutul Bisericei, ea a fost *pretutindeni* considerată ca fiind a lui **Petre**.

Ea începe astfel:

„**Petre**, Apostolul lui **Isus Cristos**,—creştinilor aleşi, împrăştiaţi în Pont, Galatia, Capadochia, Asia şi Bitinia“ [1].

Ea este deci trimisă credincioşilor din cele cinci provincii ale Asiei-mici.

După ce adresează Tatălui ceresc o călduroasă mulţumire pentru mântuirea din ghiarele patimi lor, — Apostolul îndeamnă pe creştini să se arate vrednici de această nestimată binefacere, ducând o *viaţă cu totul sfântă*.

Drept aceea, încingând şalele minţei voastre, trăiţi în chip *cumpătat*, ... ca fii ai supunerei, — ne mai ur-

1. **S. Petre.** — *Prima Scrisoare.* — C. I, v. I.

mând dorinţele de altă dată ale ignoranţei voastre. Ci, ca Sfântul, care v'a chemat, fiţi *voi înşi-vă sfinţi*, în toată purtarea voastră.....[1]".

In urmă, Sfântul **Petre** ia una câte una toate *patimele omeneşti* şi le combate, pe fiecare în parte, cu autoritatea Arhiereului suprem al Omenirei.

1. Iată ce zice el despre **patimele de nutriţie:**

„Destul timp aţi petrecut, satisfăcând voinţa păgânilor, — aceia dintre voi care au trăit în dorinţe pătimaşe, în desfrâu, în *beţii*, în *excese de mâncare şi de băutură*, precum şi în închinarea nelegiuită a idolilor. Neamurile se miră şi blestemă văzând că nu mai alergaţi în aceleaşi desordine ale destrăbălărei. Dar ei vor da socoteala Aceluia care e gata să judice vii şi morţii" [2].

2. Iată ce spune Sfântul Apostol despre **patima de reproducţie:**

Scumpii mei,—vă conjur... să vă abţineţi dela *dorinţele cărnei*, care luptă împotriva sufletului.

Să aveţi bună purtare, printre neamuri, aşa ca, — în loc să vă clevetească, întocmai ca pe nişte făcători de rele,—cunoscându-vă prin faptele voastre bune, — să slăvească pe Dumnezeu, în ziua în care îi va vizita" [3]

3. In potriva **patimei de proprietate,** Sfântul **Petre** dă următoarele sfaturi:

1. S. **Petre.**—*I-a Scrisoare*, c. I, v. 13—16.
2. **Idem.** — *L. cit.*, c. IV, v. 3—5.
3. **Idem.** — *L. cit.*, c. II, 11—12.

„Nimeni dintre voi să nu sufere ca omorîtor de oameni, sau ca *hoţ*, sau ca bârfitor, sau ca *poftitor de bunurile altora.*

Iar dacă suferă ca creştin, să nu roşească, — ci să mărească pe Dumnezeu în acest nume“ [1].

4. Dar Apostolul se întinde mult asupra **instinctului de dominaţie şi de subordinaţie** şi îl consideră mai întâi în *naţii*,—pe urmă în *familii.*

„Fiţi supuşi la toate instituţiile omeneşti, **pentru Dumnezeu:** fie regelui ca *suveran*,—fie guvernatorilor, ca *trimişi de el*, pentru pedepsirea celor rău-făcători şi lauda celor buni.

Căci aceasta e voia lui Dumnezeu ca, practicând binele, să faceţi să amuţească ignoranţa oamenilor smintiţi. Sunteţi *liberi*, ca nişte servitori ai lui Dumnezeu,— iar nu ca să faceţi, din *libertate, un văl pentru vicleşug.*

Onoraţi deci pe toţi; iubiţi pe aproapele; temeţi-vă de Dumnezeu; cinstiţi pe Rege“ [2].

„Femeile să fie de asemenea *supuse* bărbaţilor, pentru ca,—dacă ei nu cred în cuvântul evanghelic, — să fie câştigaţi, fără cuvânt, prin purtarea castă şi respectuoasă a femeilor lor.

Podoaba lor să nu fie cea din afară: pieptănătura, juvaerurile de aur sau vestmintele alese. Ci, inima lor, în care e ascuns omul, să aibă incoruptibilitatea unui spirit blând şi modest, — ceeace e preţios în faţa lui Dumnezeu.

Căci, odinioară, astfel se împodobeau sfintele femei,

1. **S. Petre.**—*Prima scrisoare*, c. IV, v. 15—16.
2. **Idem.** — *L. cit.*, c. II, v. 13—17.

care sperau în Dumnezeu..., — fiind supuse bărbaţilor lor.

De asemenea, bărbaţii să vieţuiască cu femeile lor, după cum prescrie înţelepciunea, — cinstindu-le ca un vas ales şi ca co-moştenitoare ale harului de viaţă..."[1].

5. In ceace priveşte **patima de dominaţie**, Sfântul **Petre** îndeamnă pe credincioşi, să îi reziste prin *voinţă* şi le recomandă, ca anti-dot, virtutea **umilinţei.**

„Despuiaţi-vă de toată *şiretenia* şi de toată *înşelăciunea*, — de *făţărnicie*, de *pismă* şi de toată *clevetirea*..."[2].

„Toţi, şi unii altora, să inspiraţi **Umilinţă**, — căci *Dumnezeu, celor mândri le stă în potrivă*, iar *celor smeriţi le dă har.*

Umiliţi-vă deci sub mâna puternică a lui Dumnezeu,... încredinţându-i toate necazurile voastre, — căci El însuşi are grije de voi...."[3].

O plagă teribilă, ieşită din *viţiul de dominaţie* al păgânismului, era **Robia**, — care bântuia cu furie asupra întregei Omeniri antice.

Apostolul nu putea să se împotrivească pe faţă acestui groasnic flagel şi să stabilească astfel între oameni *Egalitatea* mult dorită.

Aşteptând timpuri mai propice şi lăsând urmaşilor săi grija d'a emancipa definitiv pe sclavi, — el se mulţumi să le dea... ceace putea... adică *speranţa creştină*, ridicându-i în ochii lumei, —

1. **S. Petre.** — *Prima Epistolă*, c. III, v. 1—7.
2. **Idem.** — *L. cit.*, c. II, v. 1.
3. **Idem.** — *L. cit.*, c. V. v. 1.

din noroiul în care zăceau, — până la **Cristos**, adică *până la Dumnezeu.*

„Sclavi, fiţi supuşi stăpânilor, cu toată teama,— nu numai celor buni şi moderaţi, dar şi celor dificili.

Căci este un har, când,—împlinindu-ţi în conştiinţă datoria faţă de Dumnezeu, care ştie totul,—înduri pedepse şi suferi pe nedrept.

Intr'adevăr, ce glorie este daca, comiţând greşeli, sunteţi bătuţi şi maltrataţi? Dar, daca făcând binele, suferiţi cu răbdare, — această purtare e plăcută lui Dumnezeu.

Căci, la aceasta aţi fost chemaţi, — de oarece şi **Cristos** *a pătimit* pentru noi, lăsându-vă pildă ca să umblaţi pe urmele lui;

El, care n'a făcut păcat şi nici o înşelătorie n'a eşit din gura lui;

El, care n'a blestemat şi care n'a ameninţat,—ci s'a dat pe sine celui ce 'l judecă pe nedrept;

El, care a purtat păcatele noastre, în trupul său, pe lemn,—pentru ca, morţi păcatului, să trăim dreptăţii;

El, prin ranele căruia v'aţi însănătoşit, — căci eraţi ca nişte oi rătăcite, iar acum v'aţi întors la păstorul şi la păzitorul sufletelor voastre“ [1].

Asemenea cuvinte nu fuseseră pronunţate până atunci de nici un muritor.

Intr'adevăr, filosofi ca **Aristotel**,—care reprezintă cea mai înaltă expresie a înţelepciunei antice,— considerau *Sclavia* ca o instituţie *naturală*,—adică încuviinţată de Dumnezeire.

Şi a trebuit ca Dumnezeu însuşi să se coboare

1. S. Petre.—*Prima Epistolă*, c. II, v. 18—25.

pe pământ, pentru ca să risipească această eroare şi pentru ca discipolii săi să scoată din amăgire lumea, făcându-o să-şi libereze fraţii subjugaţi.

Ca pontif suprem al Bisericei, Sfântul **Petre** se ocupă şi de *Sacerdoţiu*, trimiţând, prin scrisoarea sa, sfaturi părinteşti *Preoţilor*,—pe care îi îndeamnă să se lepede de *patima de proprietate* şi mai ales de cea *de dominaţie*.

„Pe *preoţii*, cari sunt printre voi, îi rog,—eu însumi fiind preot şi martor al patimilor lui **Cristos**.

Paşteţi turma lui Dumnezeu, ce v'a fost încredinţată,—veghind asupra ei,

nu *cu sila*, ci de bună-voie;

nu pentru un *câştig ruşinos*, ci prin devotament;

nu *dominând* peste clerici, ci devenind, din toată inima, modelele turmei.

Si când va veni Prinţul păstorilor, veţi primi coroana neveştejită a mărirei" [1].

* * *

Dar, mai presus de toate, Apostolul, — ca şi dumnezeescul său Învăţător, — pune **Caritatea**.

„Faceţi ca sufletele voastre să fie curate, prin *Caritate*,—adică prin *iubirea aproapelui*.

Fiţi cu luare aminte să **vă iubiţi unii pe alţii**, din o inimă nepătată" [2].

„Fiţi toţi uniţi, *iubindu-vă ca fraţii*,—compătimitori, miloşi, modeşti, smeriţi.

1. Ş. **Petre**.—*Prima Epistolă*, c. V, v. 1—5.
2. **Idem**. — *L. cit.*, c. I, v. 22.

Neîntorcând, nici rău pentru rău, nici injurie pentru injurie; ci, dinpotrivă, bine-cuvântând. Căci, pentru aceasta aţi fost chemaţi, ca să căpătaţi, ca moştenire, bine-cuvântarea.

Iar dacă cineva vrea... să vază zile bune, — să îşi preserve limba de clevetire şi buzele sale să nu spună *minciună*. Să fugă de rău şi să facă binele; să caute *pacea* şi să o urmeze" [1].

„Dar, înainte de toate, aveţi în continuu, unii pentru alţii, o mutuală **Caritate**;—căci *Caritatea acoperă mulţimea păcatelor.*

Fiţi ospitalieri, între voi, fără murmure,—puind fiecare, în serviciul altuia, harul ce a primit, — ca nişte buni împărţitori ai harului, cu forme multe, al lui Dumnezeu.

Dacă cineva vorbeşte, să o facă ca şi când Dumnezeu ar vorbi;

dacă cineva îndeplineşte un minister, să fie ca şi cum ar întrebuinţă puterea ce o dă Dumnezeu;

astfel ca în toate, Dumnezeu să fie slăvit, prin **Isus Cristos**, — a căruia e mărirea şi împărăţia, în vecii vecilor. — Amin" [2].

Numai prin această scrisoare, Sfântul **Petre** întrece cu mult pe marii filosofi ai antichităţei,— cari au ignorat *instinctele* şi, prin urmare, şi *patimele.*

Un biet pescar din Galilea, *fără sciinţă de carte*, devine dintr'o dată,— după cum am spus mai sus, — *cel mai mare şi mai bine făcator* **Înţelept** *al Omenirei.*

1. S. **Petre**.—*Prima Epistolă*.— C. III, v. 8—11.
2. **Idem**.— *L. cit.*, — C. IV, v. 3—11.

Această minune se datorește faptului, că **Petre** a avut, drept maestru,... pe însuși Dumnezeu.

B. — *A doua Epistolă.*

A doua scrisoare e adresată aceloraşi credincioşi, din Asia-mică, cărora a fost trimisă şi cea precedentă.

Ea a fost scrisă în anul 66,—puțin timp înaintea morței ca martir a Sfântului **Petre**, — şi începe prin cuvintele :

„Simon-Petre, servitorul şi Apostolul lui **Isus Cristos"**.

Biserica a primit-o oficial printre scrierile Apostolice,—deşi s'au ivit, pe ici, pe colo, oarecare îndoeli despre autenticitatea sa.

Importanța acestei Epistole,— din punctul nostru de vedere,—e mai mică, ca a celei d'întâi.

Totuşi, citind-o, ai impresia că **Petre**, — inspirat de Sfântul Duh,— prevesteşte nenorocirile viitoare ale Bisericei, descriind pustiirile ce vor rezultă, în Creştinism, de pe urma *ereziarcilor jidovi.*

„Vor fi şi printre voi *maeştri mincinoşi*, cari vor introduce *secte periculoase*, şi se vor lepădà de Domnul, care 'i a răscumpărat, — atrăgând asupra lor o grabnică pieire".

„Şi mulți vor imità desfrâul lor, — iar printr'ânşii *calea adevărului* va fi blestemată. Şi în cupiditatea lor, prin cuvinte meşteşugite, vor trafică asupra voastră...

Dar Dumnezeu ştie să scape pe cei buni din ispită, şi să reserve torturi pentru cei răi, în ziua judecăţei,— mai ales pentru aceia, care umblă după patimile murdare ale cărnei, despreţuiesc autoritatea, sunt obrasnici, îngâmfaţi de ei înşişi şi nu se tem d'a introduce *secte blestemate*...

Primind plata nedreptăţei, — găsind plăcere în deliciile zilei, ce dă din ei afară,— pătaţi, scârboşi, desfrânaţi în ospeţe,... având ochii plini de adulteriu şi de pofte nestinse, — seducând sufletele nestabile, — având inima cuprinsă de sgârcenie, — cu un cuvânt, *fii blestemului*...

Ei sunt fântâni fără apă, — nori agitaţi de vârtejuri, — cărora e rezervată *obscuritatea* întunecimilor.

Căci, vorbind cu îngâmfarea vanităţei, ei atrag prin dorinţele cărnei şi prin desfrâu, pe acei care, de curând, au fugit de la cei ce trăesc în greşeală,— *promiţându-le* **libertatea,** — pe când ei înşişi sunt *sclavii corupţiei*. Intr'adevăr, eşti sclavul aceluia, care te-a învins".

Iar despre popoarele ce vor cădea în cursa eresiilor jidoveşti, Părintele Bisericei zice:

„Prin urmare, — după ce s'a refugiat în cunoştinţa Domnului şi Mântuitorului nostru **Isus Cristos,**—pentru a scăpà de murdăriile lumei,—ei revin din nou şi sunt biruiţi. Starea lor cea din urmă devine mai rea ca dintâiu.

Căci, ar fi fost mai bine pentru ei, să nu fi cunoscut calea dreptăţei, — decât să se întoarcă, după ce au cunoscut-o, dela sfânta poruncă ce le-a fost dată.

Li se întâmplă astfel, după cum zice proverbul

adevărat: Câinele s'a întors la vărsătură şi porcul s'a tăvălit iarăşi în mocirlă" [1].

***

In resumat:

1. Cristos a transmis, Intâietatea în Biserică, Apostolului **Petre**, — care a devenit astfel locţiitorul lui Dumnezeu pe pământ.

2. Conform poruncei divine, ceilalţi Apostoli nu iau parte la această Intâetate.
Or,—cum urmaşii Apostolilor sunt Episcopii,— **Petre** a lăsat Episcopului din Roma, — unde a murit,—atât Apostolatul cât şi Primatul.

3. După Inălţarea lui **Isus**, **Petre** a exercitat supremaţia, ca Şef unic al Bisericei.

4. Invăţătura lui **Petre** se caracterisează prin o uimitoare claritate şi printr'un admirabil spirit practic.
Astfel se explică succesul, ne mai auzit, obţinut de acest smerit pescar, prin predicaţia sa simplă, dar profundă,— popoarele lepădând erorile filosofilor păgâni şi alergând, însetate, să se adape din isvorul nesecat al adevărului creştin, care oglindeşte Inţelepciunea lui Dumnezeu.

---

1. **S. Petre.**—*A doua Epistolă*, c. II, v. 1—22.

IV.

Biserica Ideală.

Organisaţia Omenirei,— adică *Biserica,*— s'a desvoltat întocmai după planul tras de Dumnezeu.

Începută încă din timpul lui **Cristos**, şi continuată de către Apostoli, ea s'a desăvârşit de urmaşii acestora, adică de Episcopii din primele veacuri, — păstrându-şi cu sfinţenie *Unitatea* şi tinzând mereu spre *Universalitate.*

Cu toate persecuţiile îndurate, — ea s'a întins din ce în ce asupra lumei păgâne, — pe care a sfârşit prin a o supune.

Ea a durat astfel *opt secole,*— până ce a fost sfâşiată de *schisma grecească.*

Dar în ce consistă această Organisaţie a Omenirei ?—sau, cu alte cuvinte : *Ce este Biserica ?*

Biserica e analoagă cu o şcoală.

Ca să înţelegeţi pe deplin rostul pământesc al Bisericei, o voi compară cu o *Şcoală.*

Această comparaţie se potriveşte de minune,— căci Biserica a fost întemeiată de Divinul **Învă-**

ţător, tocmai ca să înveţe pe oameni ce e *Caritatea* şi cum să se ferească ei de *Patimi*.

Ca orice şcoală, Biserica e formată din Şcoari şi din Învăţători.

1. — **Şcolarii** sunt mari şi mici, bătrâni şi tineri, bogaţi şi săraci...

Ei constituesc *totalitatea oamenilor*, — dela cel mai puternic împărat, până la cel mai miserabil cerşetor.

Toţi sunt *fraţi* şi toţi sunt *egali*,—ca înaintea lui Dumnezeu.

Numai în Biserică se găsesc realisate adevărata *Egalitate* şi adevărata *Fraternitate!* [1].

2. — **Învăţătorii** Omenirei sunt **Episcopii** [2].

La începutul Bisericei, Învăţătorii erau Apostolii, cari *au fost instruiţi de însuşi* **Cristos**.

La rândul lor, Apostolii au *transmis* doctrina creştină urmaşilor lor, adică Episcopilor, — cari de atunci formează corpul profesoral bisericesc.

Aceşti Învăţători sunt deci **de drept divin**.

Ei trebuesc să fie aleşi de *alţi Episcopi*.

Prin urmare, ei nu pot fi numiţi de *popor*,— sau, ca la noi, aleşi de *Parlament*. De altfel, în nici o şcoală, profesorul nu e ales de elevi, — după cum, în nici o turmă, păstorul nu e numit de oi.

---

1. Franc-masoneria dă oamenilor *egalitatea* şi *fraternitatea*,... **ca robi**, sub călcâiul rasei blestemate a lui **Iuda**.

2. „Şi **Cristos** a pus pe unii, Apostoli,... pe alţii, Păstori şi Învăţători, spre desăvârşirea Oamenilor.... până ce vor ajunge **toţi**, la *Unirea credinţei* şi a cunoştinţei Fiului lui Dumnezeu". (**Pavel**.—*Epist. către Efeseni*. C. IV, 11—13).

Toți Episcopii sunt **egali** între ei, — după cum toți Apostolii *au fost* **egali** *între ei.*

Totuși, unii Episcopi au luat calificativele de Arhiepiscopi, de Mitropoliți, de Erarhi, de Primați, de Patriarhi,... după importanța creștinească a localității unde își au reședința.

Episcopii, — având să *învețe* o mulțime prea mare de oameni, — își au luat, ca *ajutoare,* pe **Preoți** sau *Bătrâni* (presbiteri).

Acești Preoți, — *după ce au fost instruiți,* — sunt aleși sau hirotonisiți *de către Episcopi.*

Episcopii, împreună cu Preoții, formează *Clerul* sau *Sacerdoțiul.*

Calitățile Clerului.

Conform poruncilor lui **Cristos** și învățăturei Apostolilor, Clerul creștin trebue să aibă *două calități,* — și anume:

1. să fie *caritabil;*
2. să fie *lipsit de patimi.*

I.— *Caritatea.*

Mai întâi de toate, ori-ce Cleric trebue să *înțeleagă* și să *practice* **Caritatea.** El e obligat ca,— printr'o încordare extra-ordinară a *voinței,*— să **iubească** *pe ori-ce om,...* considerându-l că ar fi însuși Dumnezeu.

De și face parte dintr'o *nație,* — de care e

legat prin sentimentul instintiv al *iubirii naționale*, — el *e dator* să se ridice mai presus de acest *instinct natural de nație* și să îmbrățișeze Omenirea întreagă, într'o *iubire internațională*, sau, mai bine zis, *universală*

Prin Caritate, preoțimea, — ce e *naționalistă*, — devine în acelaș timp și *internaționalistă*. Ea are deci să unească *Naționalismul* cu *Umanitarismul*.

II.—*Patimele.*

E indispensabil ca Sacerdoțiul să nu fie mânjit de *Patimi*.[1] Pentru a ajunge la această *perfecție creștinească*, Clericii sunt obligați ca, — urmând exemplul Apostolilor, — să se abție de bună-voie d'a gusta din *plăcerile naturale ale instinctelor* și să viețuiască astfel ca *Călugării*.[2]

---

1. Preotul căzut în păcatele viților, rămâne tot preot. El e „*preot în veac*, după rânduiala lui Melchisedec".

2. *Călugării* sunt creștini, — iubitori de Dumnezeu și *de oameni*, — cari, — pentru ca să poată lupta în contra *patimilor*, — s'au despărțit, *cu voință*, de restul Omenirei,... devenind *Sihaștrii* sau închizându-se în vre-o mânăstire.

Astfel, ei trăiesc în cea mai strictă *cumpătare*, în cea ce privește mâncarea și băutura:

ei păstrează cea mai strașnică *castitate;*

ei sunt cu totul *săraci*, căci, -- dând altor săraci, tot ce au avut, — nu mai au nici o proprietate a lor și nu mai posedă personal nici măcar vestmintele ce îi acoperă; — unii dintre ei își cerșesc până și pâinea zilnică.

Dar, mai presus de toate, ei închină chiar *propria lor voință*, în mâinile unui Superior, ce represintă pe Dumnezeu, și căruia se *supun orbește* și fără reservă. Această *supunere eroică* e una din cele mai admirabile fructe ale doctrinei creștine.

I. *Patima de nutriție.* — Toți Clericii trebue să ducă o viață cumpătată, mâncând mai mult *post,* — adică alimente vegetale, — și bând numai *apă.*

E foarte necesar, ca ei să se abție *cu totul* de băuturi alcoolice, — căci necumpătarea *unora* a atras asupra *tutulor,* ponosul nemeritat de *beți*vi.

Și în asemenea condiții, ei nu mai pot lupta împotriva *beției popoarelor,* — scop, pentru care sunt chemați.

II. *Patima de reproducere.* — Toți Clericii trebue să păstreze *o castitate absolută,* — lipsindu-se de însurătoare și renunțând la plăcerile instinctive ale vieței de familie. Ei nu vor mai avea astfel grija *d'a crește copii* și se vor putea consacra cu totul înaltelor funcții ale Preoției.

Cu alte cuvinte, ei trebuesc să urmeze exemplul Apostolilor,[1] — ai căror urmași sunt, — și să devie un fel de **fameni.**[2]

„Nu toți înțeleg cuvântul acesta, — ci numai cei **cărora s'a dat.**

Căci sunt *fameni,* care din pântecele mamei lor s'au născut așa;

---

1. Se pare că dintre Apostoli, singur **Petre** a fost însurat, — Evanghelia vorbind de *soacră-sa.* Dar, el trebue să fi fost *văduv* atunci când **Isus** l-a chemat la Apostolat, — căci Sfânta Scriptură nu pomenește nimic, nici de femeia, nici de copii săi.

2. Celibatul e obligator pentru întreg Clerul apusean.

La Orientali însă, — dacă Episcopii sunt neînsurați, — loctiitorii lor, adică *Popii,* sunt forțați să se însoare.

Deși această măsură nu e *creștină,* ea mai trebue menținută, până când o educație riguroasă va fortifica sufletele viitorilor preoți și îl va face apți d'a lupta cu impulsiile, foarte imperioase, ale instinctului genital.

şi sunt fameni, care s'au scopit de oameni;
şi sunt fameni, care *singuri s'au scopit pe sine*, **pentru Impărăţia cerurilor.**
Cel ce poate pricepe, să priceapă".[1]

Prin celibat, Clerul creştin, — preservat de *desfrâu*,[2] — va putea să combată, cu succes, *patima de reproducere*, care murdăreşte pe unii creştini.

III. *Patima de proprietate.* — Toţi Clericii trebuesc *sa voiască* să fie săraci, — adică să fie săraci *cu voinţa*, sau „**săraci cu duhul**".[3]
Un exemplu sublim îl au în însuşi dumnezeescul Invăţător, care n'a avut nici măcar „unde să îşi plece capul".[4]
De alt-fel, **Cristos**, — trimiţând pe ucenici să propovăduiască Impărăţia Cerurilor, — le-a zis :

„*Nu câştigaţi aur, nici argint* şi nu luaţi bani în brâele voastre.... că vrednic e lucrătorul de hrana sa... In dar aţi luat, *în dar să daţi*".[5]

1. **S. Matei.** — C. XIX, v. 11—13.
2. De altfel Biserica a luptat în totd'auna cu energie, în contra prostituţiei, a avortului provocat şi a *divorţului*, — care a fost introdus în legislaţia franţuzească de către un jidan, **A. Naquet** şi care, de cele mai multe ori, e un îndemn şi o încurajare la desfrâu.
3. Evanghelia pune pe însuşi **Cristos** în luptă cu *două patimi* şi anume :
patima de *proprietate :* bogăţii imense ;
patima de *dominaţie :* puterea universală ;
representate prin *propunerile Diavolului* ispititor (**S. Luca**, C. IV, v. 2—13).
4. **S. Matei.** — C. VIII, v. 20.
5. **S. Matei.** — C. X, v. 8—10.

Sfântul **Petre** i-a urmat porunca şi a fost atât de sărac, în cât unui olog, care îi cerea milostenie, îi a răspuns:

N'am nici argint, nici aur; dar îţi dau ce am: In numele lui **Isus Nazarineanul**, scoală şi umblă".[1]

De asemenea, toţi ceil'alţi Apostoli au trăit şi ei în *sărăcie voluntară*, — Sfântul **Pavel** lucrând chiar cu mâinele, ca să îşi agonisească hrana.

Prin urmare, membrii Clerului trebuesc *să nu aibă nici o proprietate* personală, — proprietăţile fiind necesare numai celor ce au să întreţie o familie.[2]

Subt pavăza *sărăciei voluntare*, preoţii creştini vor putea duce la bun sfârşit lupta sfântă împotriva viţiului, mult răspândit, al *Hoţiei*.

IV. *Patima de dominaţie.* — Toţi Clericii, — dela cel dintâi Episcop, până la cel din urmă Preot de sat, — trebuesc să fie de o **umilinţă** *exemplară*, — imitând şi în această privinţă pe Intemeetorul Bisericei, care a zis:

„Vă învăţaţi dela mine, căci sunt blând şi smerit cu inima".[3]

---

1. *Faptele Apostolilor.* — C. 3, v.

2. Bine înţeles, la Orientali, popii fiind însuraţi şi părinţi de familie, au dreptul să dobândească proprietăţi, — pentru ca să îşi poată creşte convenabil copii.

Dar, Episcopii nu pot profita şi ei de o asemenea scuză,— căci sunt *celibatari*, Aşa că bogăţia, la un Episcop, însemnează *hoţie şi tâlhărie*,... în paguba săracilor,... căci, prin **Caritate**, el era dator să le dea tot ce avea.

3. **S. Matei.** — C. XI, v. 29.

De altfel „ Tot cel ce se înalţă, se va smeri, — şi tot cel ce se smereşte, se va înălţa".[1]

Intr'adevăr un preot creştin, — după cum scrie sfântul **Petre**,[2] — trebue să fi *smerit* şi să nu înveţe cu sila pe oameni, — nici să-i *domine* printr'o atitudine trufaşe şi dispreţuitoare... ci, din potrivă, să fie în totdeauna *bine-voitor* pentru ori-cine şi mai ales pentru *săraci*, — căci ei sunt *prietenii preferaţi ai lui* **Cristos**.

Numai prin o *umilinţă* extremă, Clerul creştin va putea învinge abominabila *patimă de dominaţie*, care causează atâtea rele în Omenire.[3]

Funcţiile Clerului.

Cristos şi Apostolii au stabilit *funcţiile* Clerului, cari sunt în număr de trei, — anume:

1. predica;
2. săvârşirea sfintelor taine;
3. jurisdicţia sacerdotală.

---

1. **S. Luca.** — C. XIV. v. 11.
2. **S. Petre.** — *I-a Epist.*, C. V.
3. Ei bine, — tocmai acest viţiu s'a încuibat în marii Episcopi ai Apusului, — cari au sucombat subt impulsia sa blestemată şi au ajuns să se facă *prinţi* şi chiar *regi*...

Şi, ca culme, ei îşi au adunat *oaste*, şi au făcut chiar **războae**.

Papa **Iuliu al II-lea**, între alţii, e înfierat cu porecla de *„războinicul"*, — când ar fi trebuit să poarte numele bine-cuvântat de *„pacificul"*,.. căci, pentru a aduce *pacea între oameni*, **Cristos** îi a încredinţat funcţia sublimă de *urmaş al Apostolului* **Petre**

1. *Predica.* — Invăţătorii Bisericei au primit o *poruncă dumnezeească*, pe care trebue să o îndeplinească în tocmai.

„Mergeţi şi **învăţaţi** toate neamurile".[1]

Prin urmare, prima datoria a unui Cleric, — fie el Preot, sau Episcop, — este să **predice.**[2]

Şi într' adevăr, el nu trebue să uite că, înainte de toate, este Invăţător, — după cum Invăţător a fost şi **Cristos.** Iar un Învăţător creştin este un soldat al păcei, care n'are altă armă, de cât *Cuvântul.*

Dar, ce se cuvine să predice Clericul?

Ca Învăţător, el trebue să *vorbească* turmei ce păstoreşte, — şi cu Evanghelia în mână, să îi expuie, clar şi lămurit, în graiul limpede al poporului, *învăţăturile lui* **Cristos,** — fie explicând Caritatea, fie sfătuind o luptă aprigă în potriva Patimilor.[3]

Aceasta este *scopul de căpetenie* al preoţiei.

Orice cleric trebue deci să se dea cu totul predicei, — căci el e trimis numai şi numai să *vorbească.*

De altfel, Apostolii n'au făcut de cât să pre-

---

1. **S. Matei.** — C. XXVIII, v. 19.

2. **S. Pavel.** — *Epistola I-a* către Corinteni, C. I, v. 17.

3. O *ciornă* a unor asemenea predici se găseşte în cartea mea: *Cele patru Patimi şi remediile lor,* 1921, (*Cartea Românească* edit.).

dice ; ...iar însuşi **Cristos**, întemeietorul Bisericii, a fost numit „Cuvântul lui Dumnezeu".

2. *Săvârşirea sfintelor Taine.* — A doua datorie a unui Cleric, este să *îndeplinească sfintele Mistere,*
Intr'adevăr **Cristos**, după ce a zis :

„Mergeţi şi învăţaţi toate neamurile",

a adăugat :

„**Botezând** pe oameni în numele Tatălui şi al Fiului şi al sfântului Duh".

Dar acest rol al preoţiei e subordonat predicaţiei.[1]
Intr'adevăr, nu se poate conferi Botezul, sau sfânta Cuminicătură, celui ce nu cunoaşte pe **Cristos**, — adică celui ce nu *crede* şi nu adheră din tot sufletul la preceptele creştine împotriva Patimilor.[2]
De altfel, a boteza un jidov neconvertit,—adică o fiară hrăpăreaţă, neînblânzită, — e a pierde vremea în zadar.

Principalele funcţii sacerdotale se resumă deci în *predicaţie,* — şi în *distribuirea sacramentelor.*

1. Se poate zice că *nu au priceput pe* **Cristos** şi îşi fac pe *jumătate* datoria, cei ce se mărginesc numai să predice (protestanţii), — sau numai să împarţă Misterile, neglijând cuvântul Evangheliei.

2. Biserica se *încrede* în părinţi sau în naşi, când botează un copil nou născut.

Şi ambele îndatoriri, — cea de Învăţător ca şi cea de Sacrificator, — trebuesc îndeplinite cu sfinţenie de toţi Clericii, — dela cel dintâi Episcop, până la cel din urmă Preot de sat.

3. *Jurisdicţia Sacerdotală.* — Dar, — în plus de predicaţie şi de împărţirea sfintelor Taine,— Clerul mai are încă o funcţie importantă, — deşi secundară, — aceea d'a *judeca* pe credincioşi.

El face oficiul unui *dascăl*, care,—sfârşindu-şi lecţiile,—e dator să işi examineze şcolarii, despre cele ce îi a învăţat.

Intr'adevăr, preoţii au însărcinarea nu numai d'a instrui popoarele; ei au şi pe acea d'a *judecà* pe creştinii care, recăzând în ispitele Patimilor, se pocăesc.

Ei îşi exercitează această jurisdicţie, prin *Spovedanie*, — şi pot aplicà pedepse **pur spirituale.**

Dar, se întâmplă că Preoţii ei înşişi să alunece pe povârnişul viţiilor, — şi să devie sau beţivi, sau desfrânaţi, sau hoţi, sau trufaşi.

Atunci, Episcopul trebue să intervie, — să judece pe culpabil şi să 'l pedepsească,—sau chiar să îl înlăture, dacă nu vrea să se îndrepteze.

Une-ori, un Episcop cade şi el în noroiul patimilor. In cazul acesta, situaţia e foarte gravă. Trebue extirpat cancerul, până ce nu infectează şi clerul şi poporul,—provocând astfel o *schismă*.

De ordinar, un *sinod local* [1] de Episcopi ju-

1. De altfel, aşa grăeşte porunca divină.
„De îţi va greşi fratele tău, mergi şi îl mustră pre dânsul

decă pe acuzat şi îl condamnă sau îl achită, după cum e, sau nu, vinovat.

Atribuţiile Şefului suprem al Bisericei.

D'asupra tuturor Episcopilor, trebue să stea **Unul**,—după cum, din ordin dumnezeesc, d'asupra tuturor Apostolilor, a stat **Petre.**

Şi acest Episcop, privilegiat între toţi, nu poate fi altul decât urmaşul lui **Petre.**

El indeplineşte cele trei atribuţii esenţiale ale Bisericei, — care trebue să fie: infailibilă, unică şi universală.

Infailibilitatea. — E evident că **Cristos** *n'a dat tutulor Episcopilor*, prerogativa supranaturală, d'a nu cădea în erori religioase. De altfel, s'a văzut adesea Episcopi,—fie *isolaţi*, fie *grupaţi în sinoade*, — **greşind** şi devenind schismatici sau chiar eretici.

Acest dar dumnezeesc, absolut indispensabil, a fost reservat *numai Păstorului Suprem* [1].

între tine şi între el singur. Deci, de te va asculta, ai dobândit pe fratele tău.

Iar de nu te va asculta, mai ia împreună cu tine încă pre unul sau doi, — ca, prin gura a două sau trei mărturii, să stea tot adevărul.

Iar de nu îi va asculta pre ei, spune-l *soborului* (local).

Şi de nu va asculta nici de sobor, să îţi fie ţie ca un păgân şi vameş". (S. Matei. — C. XVIII, v. 15—17).

1. „Nu se poate să existe *societate omenească*, fără guvernământ, — nici guvernământ fără suveranitate, — nici suveranitate, fără *infailibilitate*.

Într'adevăr, **Cristos** a încredinţat, *numai lui* **Petre,** cheile împărăţiei cerurilor,—ale cărei porţi trebuesc încuiate, *„cu cheia"*, pentru ca să nu pătrunză înăuntru schismele şi ereziile.

Unitatea. — Şeful suprem al Bisericei trebue să fie *numai* **Unul**, — căci, dacă ar fi *doi*, Omenirea s'ar împărţi şi ea în două tabere, care ar deveni repede duşmane.

Universalitatea. — Dar, el trebue să fie nu numai *Unic*, — ci să tinză să devie şi **Universal,** sau ecumenic, — adică să fie recunoscut, ca Şef, de *toată lumea.*

Ori ce atentat în potriva acestor prerogative ale Şefului, se repercută asupra *Infailibilităţei, Unităţei* şi *Universalităţei Bisericei*, şi dă naştere la **schisme,** — adică la desbinări ale Omenirei.

Şi acest din urmă privilegiu e atât de *absolut necesar*, că eşti forţat să presupui infailibilitatea chiar în *suveranităţile popoarelor*, — în care în realitate ea *nu există*, — sub pedeapsa d'a vedea asociaţiile disolvându-se..."

Într'adevăr, din momentul ce poţi să rezişti guvernământului unui Stat, — sub pretext de *eroare* sau de *nedreptate*, — Statul acela cade în pulbere".

In tot cazul „această supremaţie indispensabilă nu poate fi exercitată decât de un *organ* **unic.** A o *diviza*, e a o *distruge*". **J. de Maistre.** — *Du Pape*, p. 132. Paris (**Roger** et **Chernoviz** édit.)

Calităţile Pontifului suprem.

E indiscutabil, că Şeful Bisericei trebue să întrunească, — în grad superlativ, — calităţile cerute întregului Cler.

E deci necesar ca el să fie:

1. ultra-caritabil,
2. duşmanul cel mai neîndurat al patimilor.

I. — *Caritatea.*

Şeful Bisericei, — ca şi Sfântul **Petre,** al cărui urmaş e, — are să răspundă la întrebarea veşnică a lui **Cristos:**

„*Mă iubeşti* tu **mai mult** ca ceilalţi oameni“ ?

Or, *dragostea de Dumnezeu* nu se poate manifesta decât numai prin **Caritate.**

Prin urmare, — mai presus de toţi oamenii, — el e dator să se lepede, *prin voinţă,* de orice legătură instinctivă de *naţie* şi chiar de familie, — şi să privească pe *orice om,* de orice neam, din orice ţară, ca pe un depozit sacru, pe care Dumnezeu i l'a încredinţat, când a făcut din el *locţiitorul* său, — zicându-i: „Paşte mieluşeii mei“.

El nu poate fi decât *internaţionalist,* — pe când ceilalţi Clerici sunt, în acelaş timp, *naţionalişti* şi *internaţionalişti.*

Dar, nu e numai atât.

Pentru a evita *ereziile* şi *schismele,* — care de

ordinar au la basă o exaltare a instinctelor naţionale şi o interpretare greşită a Caritătei (prin neştiinţă sau prin nepriceperea învăţăturilor lui **Cristos**), — e indispensabil ca Marele Pontif creştin *să nu aparţie nici unei naţii*, — adică să uite că a avut o patrie şi să nu mai fie nici italian, nici franţuz, nici neamţ... ci, pur şi simplu, Învăţătorul suprem al tuturor oamenilor.

Şi cum o asemenea condiţie e cu neputinţă de realisat, — el trebue să fie *ales* [1] *dintre Episcopii tutulor naţiilor*. Cu chipul acesta se suprimă orice bănuială de părtinire naţională. De altfel, noi Români n'am suferi ca Părintele Omenirei *să nu poată fi niciodată Român*.

In plus, — ar fi de dorit ca înaltul Pontif *să nu fie Episcopul* **nici unei localităţi**, — după cum Sfântul **Petre** n'a fost, decât incidental, Episcopul Romei. El ar putea să-şi aibă reşedinţa în vechia Romă [2], — pe muntele Vaticanului, lângă mormântul acestui Apostol.

Dar, cum el trebue *să nu depinză de nici o*

---

1. Iată, bună-oară, cum s'ar putea proceda în această alegere.

Episcopii fiecărei naţii vor numi, — ca *Eligibil*, — pe cel mai *înţelept* dintre ei, — adică, pe cel ce e capabil să priceapă şi să îndeplinească, *mai bine*, voinţa dumnezeiască. Ei îl vor trimite să vieţuiască cu Şeful universal, — şi să formeze, cu semenii săi, un fel de *Sfat* sau *Consiliu* al întregei Omeniri.

Când scaunul pontifical devine vacant, aceşti *Eligibili* vor alege, dintre ei, un număr de *trei candidaţi*; iar sorţii vor arăta pe cel ce e preferat de **Duhul Sfânt**.

2. Cum Pontiful suprem *nu poate fi numai italian*, e necesar să se creeze un *Episcop primat al Romei*, — care *să fie însă italian*.

naţie, — e necesar ca locul său de şedere să fie *internaţionalisat*, adică să nu aparţie unei singure naţii, ci să fie proprietatea comună a tuturor naţiilor.

Şi cum e puţin probabil ca Guvernul şi poporul italian să consimţă la *internaţionalisarea Romei*, — chiar cu riscul d'a vedea această splendidă capitală a Creştinătăţei decăzând şi coborându-se la treapta unui oraş, ce nu va mai interesa decât prin ruinele măririi sale anterioare, — ar fi preferabil ca Scaunul pontifical să fie strămutat, bunăoară la Constantinopole, — ce poate fi uşor internaţionalisat, prin isgonirea Turcilor din Europa.

Supremul Prelat îşi va avea acolo un sediu fix. Dar, el va umbla prin lume, — ca Apostolii, — căci *pământul întreg aparţine* Celui ce îl trimite să înveţe Omenirea.

II. — *Patimile.*

Şeful Bisericii e dator să combată *cele patru Patimi*, unde le întâlneşte: mai întâi în el însuşi, — pe urmă în ceilalţi Clerici, — apoi în Suveranii şi în Miniştrii lor, — în sfârşit în Popoare.

El trebue să îşi dea bine seama că *vitiile* sunt nişte **răscoale** în contra lui Dumnezeu. — şi că triumful lor duce, în mod fatal, la decadenţa Creştinismului şi la nenorocirea Omenirei.

Funcţiile generale ale Pontifului suprem transfigurate prin infailibilitate.

Urmaşul sfântului **Petre**, — ca orice Cleric,— are de îndeplinit cele *trei funcţii sacerdotale*: de Invăţător, de Sacrificator şi de Judecător.

Dar, cea ce îl distinge de ceilalţi Clerici, e că el posedă darul dumnezeesc al **infailibilităţei**, — prin care exercită două din aceste funcţii, în mod transcedental.

1. *Funcţia de Invăţător.* — Păstorul Omenirei e **infailibil**, când predică doctrina lui **Cristos.**

El **nu poate** *să se înşele* şi astfel să *înşele pe alţii*, — căci Dumnezeu a făgăduit Apostolilor că *va păzi* **în veci** lumea, de o asemenea funestă eroare.

„Şi *voi fi cu voi*, — până la sfârşitul veacurilor".[1]

2. *Funcţia de Sacrificator.* — Preotul suprem nu diferă de ceilalţi preoţi, când săvârşeşte Sfintele Taine.

Intr'adevăr, **Cristos** a dat, — atât lui **Petre**,

1. O probă incontestabilă e următorul *fapt istoric:* până la schisma grecească, **nici o eroare** nu s'a strecurat în Biserică, prin vre-o definiţie „ex cathedra" a Papilor. De altfel, **Joseph de Maistre** a constatat că: „de 19 veacuri, Papii, — răspunzând întregului pământ, — **nu s'au înşelat nici odată**",... deşi unii au fost pătimaşi notorii.

cât şi celorlalţi Apostoli, — *puterea preoţiei* d'a lega şi d'a deslega.

3. *Funcţia de Judecător.* — Capul Bisericii, fiind **infailibil**, când predică Învăţătura lui **Cristos**, — el trebue să fie **infailibil** şi când judică abaterile Clericilor, ce sunt subalternii săi, dela această Învăţătură,... cu alte cuvinte, când exercită *Jurisdicţia sacerdotală.*

Această prerogativă n'a fost dată de cât lui, — iar nu şi tutulor Episcopilor.[1]

Notaţi bine că *infailibilitatea* însemnează, — nu *imposibilitatea d'a fi pătimaş*, (adică **d'a păcătui**), — ci, pur şi simplu, **neputinţa d'a se înşela**, în predicarea creştină şi în judecarea preoţească.

Acest privilegiu supra-natural a fost acordat Şefului Bisericei, — nu pentru *propriul său interes*, — ci pentru folosul Omenirei.

---

1. Se ştie că *sentinţele episcopale* sunt *reformabile*, de oarece Episcopii judecători, — fie isolaţi, fie reuniţi în sinoade, — **pot să se înşele**, — adică, sunt *failibili.*

E deci necesar, ca Clericii, condamnaţi în această *primă instanţă*, să poată face *apel* la o **autoritate infailibilă**, — care să constitue *ultima instanţă* şi ale cărei decisii să fie *fără apel*... ca ale lui Dumnezeu...

Acelaş lucru se poate zice despre *Curtea de Casaţie.*

Acest *ultim* tribunal *trebue să posede* **infallibilitatea** în aprecierea delictelor ce e chemat să judece, — pentru ca sentinţele sale să fie definitive şi inatacabile.

Când e vorba de Justiţie, trebue să te opreşti la o autoritate care „să *judece* şi să *nu fie judecată*". (**J. de Maistre.** — L. cit. p. 45).

Funcţiile speciale ale Pontifului suprem. Pacificatorul Omenirei.

Alături de funcţiile *generale* ale ori-cărui Cleric, —supra-înălţate prin infailibilitate, — Şeful Bisericei mai îndeplineşte o funcţie *specială*,— care e *scopul* ultim al tuturor prerogativelor pontificale şi care consistă în **a se opune** *la isbucnirea războaielor*, procurând astfel *pacea în Omenire*.

Episcopii,—ca oameni,—fac parte dintr'o anumită *naţie*.

Or, prin instinct, ei se *supun* Suveranului care domneşte asupra acelei naţii. De altfel, chiar Sfântul **Petre** le-a dat, în această privinţă, porunca: „Cinstiţi pe Rege...".

Dar, fiind *supuşi*, ei sunt lipsiţi de *autoritatea* necesară, pentru a se opune impulsiilor pătimaşe ale unui despot,... care, de altfel, poate să-i constrângă, cu forţa, să se plece voinţei sale,— să-i suprime, prin depunere, exil sau închisoare, — şi chiar să-i omoare.

Când însă un monarh viţios voieşte să provoace un **războiu**,— pe care Biserica trebue, cu orice preţ, să îl desfiinţeze, — Episcopii naţiilor sunt absolut *incapabili* să îşi îndeplinească rolul pentru care **Cristos** îi a instituit

Intr'adevăr, aceste Ierarhi n'au cuvânt în *sfatul diavolesc*, din care ese blestemul războiului.

In plus, ei *nu îşi pot părăsi credincioşii*, în nişte momente atât de teribile. Fără voia lor, ei

devin **complicii** *tiranului ucigaș*,—fiind obligați să îmbărbăteze, la *fratricid*, pe oamenii pe care îi îndemnaseră, până atunci, să se iubească ca frații.

Și, dacă ar lăsà în voia întâmplării pe acești nenorociți,—tocmai când se simte o mai mare trebuință de consolare divină,—ei ar devenl, fără doar și poate, **trădători de neam.**

Dilema e deci înspăimântătoare.

Dar mai e și altceva.

Când două sau mai multe popoare se războiesc între ele, Episcopii fiecărui popor conduc, — cu *crucea în mână*,—la măcelul oribil, pe oile... pe care **Cristos** le-a încredințaț lor, tocmai ca să le scape de această năprasnică ucidere.

Acești Episcopi,— care sunt *urmașii Apostolilor*, — care sunt *frați întru* **Cristos**, — devin *dușmani, unul altuia*,... și încă dușmani de moarte.

Prin urmare, *ipso facto*, el **își pierd rostul preoției.**

Ceva mai mult.

Nici unul dintre acești Episcopi nu va putea luà inițiativa creștinească d'a face *să înceteze războiul*,—căci el nu va fi ascultat nici de Suveranul său.... și, cu atât mai puțin, de adversarii acestuia.

Ultimul războl balcanic ne oferă, în această privință, un exemplu caracteristic.

Patru popoare creștine se sfâșiau între ele,—anume: Grecii, Sârbii, Bulgarii și Românii.

Episcopii acestor popoare, — care aparțin aceleași Biserici schismatice,—își au făcut fiecare pe

deplin datoria.... aţâţând, cât au putut, pe compatrioţii lor şi încurajând, prin nişte *mincinoase şi deci sacrilege binecuvântări cereşti*, diavolescul fratricid.

Şi nimănui dintre dânşii nu îi trecut prin minte să propuie, ca toţi să îşi dea mâna şi să încerce, împreună, să opuie o stavilă îngrozitorului carnagiu.

Nici unul din ei n'a întins, asupra naţiilor însângerate, *ramura de măslin* mântuitoare.

Prin urmare, pentru a putea curmà răsboaiele între naţii, *e absolut necesar* să existe un **Supraom**, în faţa căruia să se plece orice muritor, şi care,— *în numele lui Dumnezeu*, — să *impuie pacea*, deslegând popoarele de *jurământul* dat Suveranilor pătimaşi.

Or, **Cristos** a deja instituit, ca Şef suprem al Omenirei, pe *loc-ţiitorul său*, — pe urmaşul Apostolului **Petre**, — care *e singura fiinţă* omenească în stare să *împace lumea*, — adică să aducă „pe pământ, **pace** între oamenii de bunăvoinţă".

* * *

In plus de *răsboaiele naţionale*, Părintele Omenirei mai are de înlăturat un groaznic *răsboi internaţional*, — declarat de Neamul hoţ şi trufaş al lui Iuda, tutulor celorlalte Neamuri de pe pământ.

E vorba de răsboiul bi-milenar, dus de *Sinagogă* împotriva *Bisericei*, — adică, de *Diavolul Patimilor* împotriva lui *Dumnezeu*.

In această luptă uriaşă, rolul de căpetenie îl are Reprezentantul lui **Cristos**, — căruia i s'a dat, *de Sus*, misia sfântă ca, prin puterea nemărginită a *„Cuvântului"*, să înfăptuiască **un**

bloc creştin, compact şi imens, o stâncă de granit neclintită, ce va sfărâma valurile furioase ale revoltei jidăneşti.

Intr'adevăr, lui i s'a zis: **„Simone,** *tu eşti Piatră, şi pe această Piatră voi zidi Biserica mea. Iar PORŢILE IADULUI* **nu o vor birui pre dânsa“** [1].

* * *

In resumat:

1. Biserica, — sau Omenirea organisată, — e *infailibilă, una* şi *universală.*

Ea e analoagă cu o şcoală şi e compusă din Şcolari (totalitatea oamenilor) şi din Învăţători (Clerul sau Sacerdoţiul).

2. Clerul trebue să fie caritabil şi lipsit de patimi.

El are trei atribuţii: Predica, Administraţia Tainelor şi Jurisdicţia sacerdotală.

3. Biserica posedă un *Şef suprem,* — care e *infailibil, unic* şi *universal.*

Acest pontif trebue să fie ultra-caritabil şi duşman neîmpăcat al patimilor. El exercită funcţiile sacerdotale, în grad supra-înalt, prin *infailibilitate.*

Dar, scopul său esenţial este *să se împotrivească isbucnirei* **războaielor** şi să aducă astfel *pacea între oameni.*

---

1. S. Matei.—C. XVI, v. 18.

ADAOS

Sinoadele ecumenice sau universale.

Un sinod ecumenic, — sau un conciliu universal, — e o adunare compusă din **toți** *Episcopii* de pe suprafața pământului.

Dar, care e origina acestor sinoade? — și la ce servesc ele?

Mai întâi de toate, un punct e bine stabilit, — și anume că: asemenea colosale adunări *n'au fost instituite de* **Isus Cristos,** — care s'a mulțumit să dea lui **Petre,** cheile Bisericei.

Intr'adevăr, nicăeri în Evanghelie nu se găsește măcar *urmă* de vre-o poruncă divină, în această privință.

Dar, capul Bisericii poate să convoace la sfat, — adică într'un Sinod, — pe *toți Episcopii* Creștinătății, — după cum Decanul adună într'un consiliu pe toți profesorii unei facultăți.

Și în ce circumstanțe are loc un asemenea eveniment?

Istoria Bisericei o să ne spuie:

Primul sinod, cu adevărat ecumenic, — căci el a întrunit la Ierusalim, în anul 51, pe *toți Apostolii,* — a avut drept cauză **erezia jidovească,** care amenința însăși existența Bisericei.

Un al doilea sinod ecumenic, — primul din Nicea (325), — a fost provocat tot de **erezia jidovească,** — subt forma *Arianismului.*

Următoarele șease sinoade ecumenice, au fost îndreptate în contra *aceleași* **erezii,** subt aspectele *Macedonismului, Nestorianismului, Monofisitismului, Monotelismului* și *Iconomahismului.*

Al noulea sinod ecumenic a fost pricinuit de **schisma** *lui* **Fotie.**

Sinodul din Florența a căutat să readucă, în sânul Bisericei universale, pe grecii **schismatici.**

Sinodul din Trenta a fost cauzat de **erezia protestantă.**

Prin urmare, sinoadele ecumenice au avut, drept scop, să combată **erezii** sau **schisme.**

Dar Capul Bisericei ar fi putut să judice şi să condamne el singur aceste erori, — în virtutea darului *infailibilităţei*, cu care e înzestrat de Sus.

Aşa că, în realitate, *sinoadele* **universale** n'au făcut decât să pue în evidenţă *repulsia* **universală** pe care o inspiră ereziile şi schismele.

Ele au fost nişte manifestaţii de *protestare unanimă* şi au avut ca efect proclamarea solemnă a purităţei dogmei, atacată de duşmanii lui **Cristos** [1].

Pentru ca aceste sinoade ecumenice să poată da hotărîri valabile, care să aibă putere de *legi,* trebue ca ele să fie *convocate* şi să fie *presidate* de Şeful Bisericei [2].

In plus, decisiile lor trebuesc să fie *aprobate* sau *confirmate* de acest Erarh suprem.

Conciliile, care nu îndeplinesc aceste condiţii, n'au nici o autoritate în Biserică.

Sfârşit

---

1. Asemenea sinoade mai pot avea loc şi atunci când una din *prerogativele* Şefului Bisericei e negată de eretici sau de schismatici, — şi trebue afirmată, în faţa lumei, de întreg Episcopatul. Astfel, 700 Episcopi s'au adunat în 1870, la Vatican, ca să proclame *infailibilitatea* Papei, — care era negată de schismaticii Galicani.

2. Dreptul d'a convoca sinoade ecumenice a fost atribuit, — nu Capului Bisericei, — ci *Autorităţei civile.*

Aceasta ar cere, — nu numai o *monarhie unică* peste tot pământul, ca în timpul imperiului roman, — dar, în plus, o *monarhie eternă*,... ceeace e imposibil.

„Suveranitatea politică nefiind, prin natura sa, nici *universală*, nici *perpetuă*,... un *conciliu ecumenic* nu poate fi convocat decât de o *putere ecumenică*". (**J. de Maistre.** — L. cit., p. 54).

TABLA DE MATERII

Prefaţa 3
I. — Condiţiile de organizare ale Omenirei 5
II. — Isus-Cristos şi Intemeierea Bisericei 13
III. — Apostolul Petre 32
IV. — Biserica ideală 67

3/4 86189.7786.

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ
REȘIȚA
Str. 7 ... Nr. 50

CENTRUL DE LIBRĂRII REȘIȚA
LIBRĂRIA Nr. 2 REȘIȚA
SECȚIA ANTICARIAT

ANTICARIAT REȘIȚA
Lei 4